

Projekt & verksamheter finansierade av tillväxtmedel 2018

Fyrbodals kommunalförbund

Fyrbodals genomförandeplan för perioden 2014 – 2020 grundar sig på vår regionala vision ”Det goda livet”. I dokumentet presenteras de projekt som genomförts under 2018 som ett led i att uppnå målen inom områdena ”En ledande kunskapsregion”, ”En region för alla”, ”En region där vi tar globalt ansvar” och ”En region som syns och engagerar med hjälp av regionala utvecklingsmedel. Projekten, verksamheterna och initiativen ska ha till syfte att stärka hela Fyrbodal.

Anna Lärk Ståhlberg, Teamchef Samhällsutveckling & Näringsliv
Yvonne Samuelsson, Projekt- & processledare kompetensförsörjning
Ida Svanberg, Kulturstrateg
Karin Stenlund, Verksamhetsledare för Affärsdriven miljöutveckling
Niclas Gustafsson och Almir Erkocevic, Projektekonomer

Innehållsförteckning

.....	3
SAMMANFATTNING	4
FÖRDELNING AV MEDEL	4
EN LEDANDE KUNSKAPSREGION – SLUTREDOVISADE PROJEKT	8
Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap (1.1.1)	8
Drivhuset vid Högskolan Väst.....	8
Näringsliv i Samverkan.....	9
Ung Företagsamhet.....	10
Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag (1.1.2).....	11
Almi IFS.....	11
Coompanion Fyrbodol	11
Entreprenörsarenan	12
Innovatum Inkubator	13
Nyföretagarcentrum Väst	14
Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag (1.1.3).....	15
Connect Väst.....	15
Ägarskifte Micro.....	16
Företagsakuten Fyrbodol	17
Industriellt Utvecklingscentrum Väst (IUC Väst)	17
Utveckla test- och demonstrationsarenor där nya idéer omsätts till praktik (1.2.3)	18
Innovatum Projektarenan	18
Uppfinnareföreningen Heureka	20
EN LEDANDE KUNSKAPSREGION - PÅGÅENDE PROJEKT	20
Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag (1.1.2).....	20
Green Innovation - unga på landsbygden.....	20
Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag (1.1.3).....	21
Bra företagsklimat i Fyrbodol.....	21
Test av digitaliserat innovationsledningssystem i Fyrbodals 14 kommuner	21
EN REGION FÖR ALLA – SLUTREDOVISADE PROJEKT	22
Effektiv kompetensförsörjning och livslångt lärande i företag och organisationer (2.2.3).....	22
KOBRA "Kompetensbaserad Regional Analys"	22

Utveckla samordning inom utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov (2.2.4)...	23
Kompetensplattform Fyrbodal.....	23
EN REGION FÖR ALLA - PÅGÅENDE PROJEKT Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik, ferieplatser och arbetsliv (2.1.1).....	25
Praktiksamordning Fyrbodal	25
Kraftsamling på ökad samverkan mellan eftergymnasial utbildning och arbetsliv (2.1.2).....	26
Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv i Fyrbodal.....	26
Utveckla samordning inom utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov (2.2.4).....	28
Kommunakademin Väst	28
EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR – SLUTREDOVISADE PROJEKT och PÅGÅENDE..	29
Göra VG till modell för hållbar landsbygdsutveckling, samspel stad/land (3.1.3) Utveckla miljölösningar med ambition att påverka via affärsdriven miljöutveckling (3.1.4)	29
Affärsdriven miljöutveckling	29
Miljöbron -	31
EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR – PÅGÅENDE PROJEKT	32
Göra VG till modell för hållbar landsbygdsutveckling, samspel stad/land (3.1.3).....	32
Strukturbild Fyrbodal.....	32
EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR – SLUTREDOVISADE PROJEKT	32
Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i Västra Götaland (4.1.1).....	32
Vi byter skulpturer med varandra 2018 -	32
HOPP – Kan vi göra rätt? Kan vi göra fel på ett bättre sätt? Musiken, körsången och kulturen som brygger till bärkraft - 266 tkr av totalt 658 tkr Projektperiod: 2016-01-15 – 2018-12-31	33
Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts, främja ungdomskulturen (4.1.2)	34
Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen (4.2.2)	35
Muralmaleri lyfter kvinnorna på Orust.....	36
Geoparken- Plåtåbergens landskap.....	36
Gränsen som attraktion.....	37
Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund (4.2.3) ..	37
Scandinavian Science Cluster (SSC)	37
Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland (4.2.4)	39
Position Väst	39
EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR – PÅGÅENDE PROJEKT	40

Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen (4.2.2)	40
Slojdtrukk	40
Utveckling av seminarier	40
ÖVRIGA PROJEKT	40
Delregional genomförandeplan och VG2020 Fyrbodal	40
Bohusbiennalen 2018 – 25 000 kr av totalt 375 000 kr	40
Dalsland kommer på besök – 150 000 kr av totalt 655 000 kr	41
INDIKATORER 2018	41
SLUTSATS	42

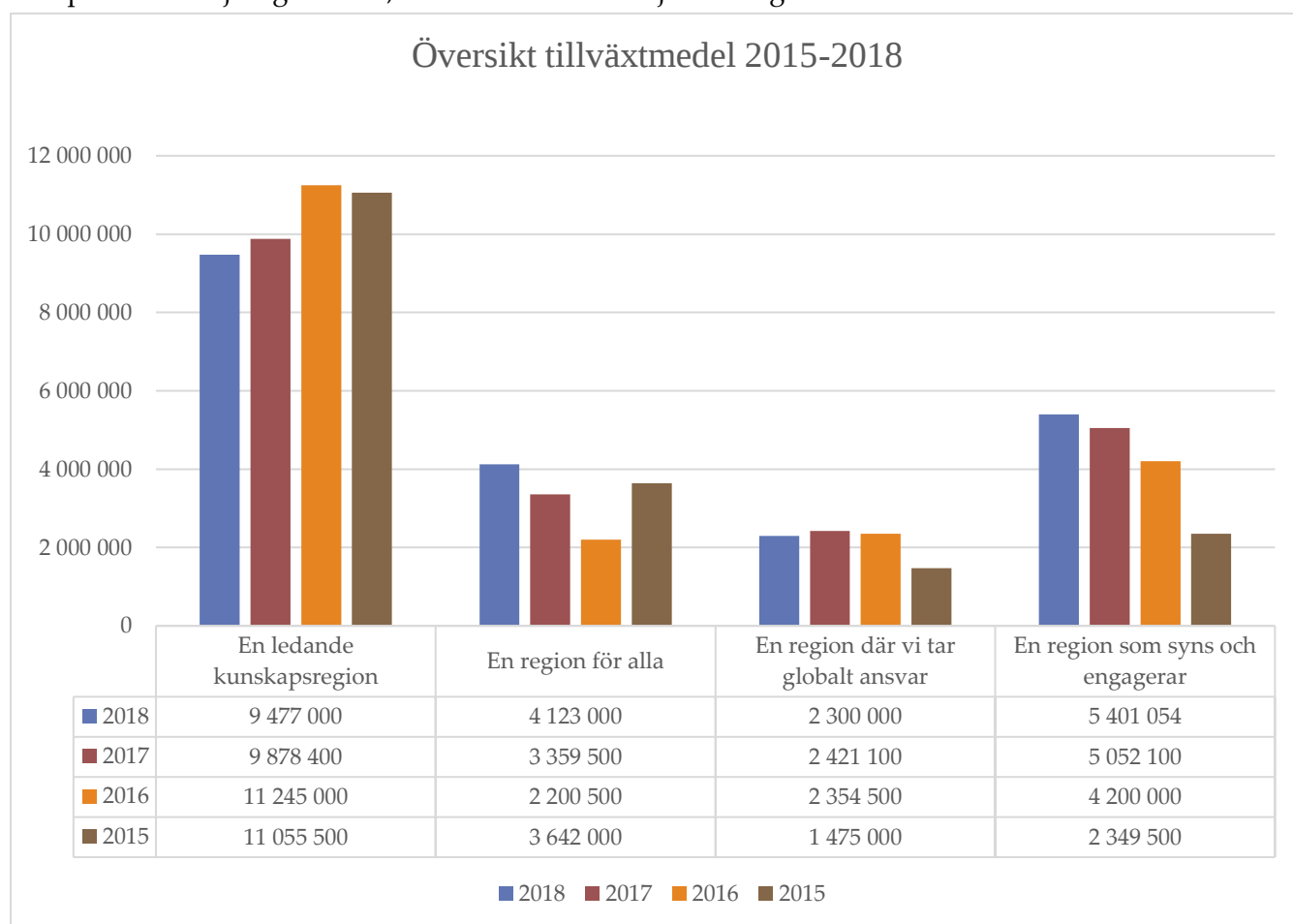
SAMMANFATTNING

Syftet med Genomförandeplanen är att stärka Fyrbodal som en attraktiv, ansvarsfull och internationellt konkurrenskraftig kunskapsregion för kvinnor och män och är ett verktyg för att genomföra Vision Västra Götaland – Det goda livet. Genomförandeplanen är den gemensamma vägvisaren för hela Fyrbodals utveckling mellan åren 2014 – 2020. Den riktar sig till alla som arbetar med insatser för tillväxt och utveckling; kommuner, lärosäten, företagsfrämjande aktörer, Science parks, föreningsliv med flera. Genomförandeplanen har tagits fram med grund i det uppdrag riksdag och regering gett Västra Götalandsregionen att driva det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet.

Denna återrapporering avser att ge en samlad bild av utvecklingen av Genomförandeplan Fyrbodal och vårt bidrag till genomförandet av VG2020 och de av BHU fem prioriterade insatser för år 2018 som även direktionen ställt sig bakom. Tillväxtmedel har under 2018 tilldelats till 38 projekt inom 20 av 20 prioriterade områden i Fyrbodals Genomförandeplan samt 5 av BHU 5 prioriterade INSATSER. Budgeten för dessa projekt har uppgått till en omslutning av 113 301 031 kr vilket motsvarar faktor 6.

FÖRDELNING AV MEDEL

Nedan visas fördelningen av tillväxtmedlen mellan de olika prioriteringarna inom näringslivs- och kompetensförsörjningsarbetet, samt kultur- och miljöinsatser under åren 2015–2018.

	2018	2017	2016	2015
En ledande kunskapsregion	9 477 000	9 878 400	11 245 000	11 055 500
En region för alla	4 123 000	3 359 500	2 200 500	3 642 000
En region där vi tar globalt ansvar	2 300 000	2 421 100	2 354 500	1 475 000
En region som syns och engagerar	5 401 054	5 052 100	4 200 000	2 349 500

En ledande kunskapsregion	2018	2017	2016	2015
SUMMA	9 477 000	9 878 400	11 245 000	11 055 500
Almi IFS	200 000	-	200 000	125 000
Animationscentrum	-	-	-	100 000
Autonoma fordon på landsbygden	-	-	50 000	-
Connect Väst	600 000	600 000	600 000	800 000
Coompanion	500 000	500 000	500 000	400 000
Dalsland kommer på besök (förstudie/analys)	150 000	-	-	-
Drivhuset	500 000	350 000	500 000	200 000
Entreprenörsarenan	400 000	400 000	400 000	500 000
FRAMFOR	-	-	-	150 000
Företagsakuten	50 000	225 000	150 000	75 000
Företagsklimat Fyrbodals	216 500	300 000	300 000	0
Green Innovation - unga på landsbygd	-	450 000	-	-
Gröna kluster	35 000	-	-	-
Heureka - Uppfinnarförening	-	203 400	-	268 000
iCare4Fyrbodals	-	-	-	100 000
Innovatum	2 900 000	2 900 000	2 900 000	2 900 000
IUC Väst	1 000 000	1 000 000	2 000 000	2 000 000
Lokalregister i Fyrbodals	-	-	-	107 100
Nivå	-	-	-	120 000
Nyföretagarcentrum	1 700 000	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Näringsliv i samverkan	50 000	100 000	100 000	-
Quist	-	-	-	47 900
SMTF – Maritim klusterbyggnad	-	-	320 000	700 000
Styrelseakademin	-	-	-	250 000
Test av digitaliserat innovationslednings-system i Fyrbodals 14 kommuner	-	150 000	-	-
Turismnätverk	-	-	-	50 000
Uddevalla inspirationsdag	-	-	-	37 500
Ung Företagsamhet	700 000	500 000	900 000	750 000
Utvecklings- och konkurrenskraftig näringslivsutveckling i Fyrbodals	225 500	-	-	-
Ägarskifte Micro och finansieringsrådgivning	50 000	500 000	625 000	-

En region för alla	2018	2017	2016	2015
SUMMA	4 123 000	4 109 500	2 200 500	3 642 000
Bohusbiennalen 2018	25 000	-	-	-
E20 Delfinansiering	-	500 000	500 000	1 000 000
Framtiden är blå	-	-	-	300 000
Framtidsentreprenörer Fyrbodal	-	100 000	-	-
Gröna baljväxter	85 000	-	-	-
Gröna möten Fyrbodal	150 000	-	-	-
KOBRA	183 000	259 500	259 500	48 000
Kompetensmäklarfunktioner	-	-	-	150 000
Kompetensplattform Fyrbodal	2 130 000	2 000 000	1 441 000	1 312 000
Kommunakademin Väst	750 000	750 000	-	-
NÖKS II	-	-	-	182 000
Praktiksamordning	500 000	500 000	-	-
Projektskrivning ESF Vård- och omsorg	-	-	-	150 000
Samverkansavtal HV	-	-	-	500 000
Kraftledningar	300 000	-	-	-
En region där vi tar globalt ansvar	2018	2017	2016	2015
SUMMA	2 300 000	2 412 100	2 354 500	1 475 000
Affärsdriven miljöutveckling	1 800 000	1 750 000	1 619 727	1 000 000
Biogas 2020	-	-	90 000	-
Blå affärsutveckling	-	-	-	75 000
Delregional genomförandeplan VG 2020	-	112 100	-	-
Förening Fossilfritt Dalsland	-	50 000	-	-
Grön Tillväxt – skog	-	-	-	150 000
Miljöbron	200 000	200 000	200 000	-
Nätåtervinning	-	-	-	50 000
Strukturbild Fyrbodal	300 000	300 000	354 500	200 000
Tunga Fordon CBG	-	-	90 273	-
En region som syns och engagerar	2018	2017	2016	2015
SUMMA	5 401 054	5 052 100	4 200 000	2 349 500
Affärsutveckling Dalslands kanalområde	-	-	400 000	400 000
AURORA	-	100 000	-	-
Dans för alla	64 500	-	-	-
Geoparken- Platåbergens landskap	90 000	90 000	-	-
GIBCA 2017 – internationell konstbiennal	-	110 000	-	-
Granitkusten	900 000	-	-	-
Gränsen som attraktion	-	300 000	-	-
Hembygd 2.0 Bohusskrönor	-	-	100 000	-
Hopp	30 054	-	150 000	-
Jazz mini camp	40 500	-	-	-
KISAM-konsten i samhällsutvecklingen	-	149 000	-	-
Konst att besöka	-	-	-	97 000
Kreativa Kraftfält	-	-	35 000	-

Kultur gör skillnad	-	-	-	10 000
Kulturkollo	636 000	636 000	616 000	587 000
Kultursamverkan Fyrbodal	-	-	129 000	-
Landet mitt emellan E6:an och 45:an Del 1 - 3	-	355 000	145 000	-
Mer möjligheter med färre gränshinder	-	-	-	150 000
Muralmålari lyfter kvinnorna på Orust	-	50 000	-	-
Position Väst	3 100 000	1 900 000	1 600 000	-
Regionalisering av västsvenska internationella festivaler	-	-	75 000	-
Scandinavian Science Center SSC	300 000	600 000	600 000	200 000
Se Huset	-	-	150 000	-
Slöjdruck	-	100 000	-	-
STEKTRUM – vi är Romer	-	-	-	150 000
Strukturbild Fyrbodal	-	-	-	66 000
Ta i hand	-	-	-	150 000
Trikåfabriken Ljungskile	-	-	-	147 000
TV program om Fyrbodal	-	-	-	15 000
Udden skulpturutställning "Uppåt väggarna	-	-	100 000	-
Uddens skulptur 2017/2018- Nordiskt möte	140 000	150 000	-	-
Uddevalla Inspirationsdag 2015	-	-	-	37 500
Unga värddar på småskaliga besöks mål	100 000	-	-	-
Utveckling av seminarierier	-	250 000	-	-
Varvsspelen	-	100 000	100 000	-
Vi byter skulpturer med varandra	-	50 000	-	-
Vidareutveckling av seminarieverksamhet 2015-2017	-	-	-	340 000

EN LEDANDE KUNSKAPSREGION – SLUTREDOVISADE PROJEKT

Stimulera ökat entreprenörskap och intraprenörskap (1.1.1)

Drivhuset vid Högskolan Väst – 500 tkr av totalt 2 0 555 tkr

Drivhuset vid Högskolan Västs syfte är att främja entreprenöriella förmågor bland studerande på Högskolan Väst och vidare i hela Fyrbodal. Detta görs genom inspiration, utbildning, utveckling och vägledningar samt genom event och nätverk. Drivhuset riktar sina insatser mot studenterna vid Högskolan Väst. Det primära målet är att främja startandet av företag i regionen, att inspirera och utbilda entreprenörer och bidra till ett gott företagsklimat i hela Fyrbodal.

Under 2018 har Drivhuset erbjudit ett entreprenörsprogram för studenter på Högskolan Väst under namnet "**Smedjan**". Syftet har varit att stimulera de entreprenöriella färdigheterna hos individer genom en rad olika aktiviteter där näringslivet är involverat. Som exempel kan nämnas att eleverna blir tilldelade olika case från näringslivet med syfte att studenterna ska knyta kontakter med företag och få testa att innovera fram lösningar på problem.

Drivhuset har varit delaktiga i Interregprojektet **FRAMFOR**, som drivs av Högskolan Väst och Högskolan Östfold. Drivhusets roll i projektet har varit att förmedla studenter till uppdrag som företagen presenterar. Drivhuset har också utfört ett innovationhack i Bengtsfors inom ramen för projektet "Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv i Fyrbodal.

Under 2018 har Drivhuset arrangerat olika typer av insatser riktat mot Högskolan Västs studenter och personal. Insatser har dels varit utanför de vanliga studierna, dels att göra inspring i klassrummen och undervisa i entreprenörskap i specifika kurser samt insatser i form av programmet Smedjan. Drivhuset har deltagit i UF-mässan för att visa att det finns fortsatt stöd att få efter att UF-året är slut om man vill driva vidare sina idéer.

Drivhuset startade upp ett nytt projekt "Green Innovation" i augusti.

Fyrbodal - en resurs för hela regionen

...

*Med rätt satsningar
kommer Fyrbodal-
området att fortsätta
vara en viktig del i hela
Västra Götalands
utveckling.*

*De resurser som finns i
området är
betydelsefulla för
framtidens utveckling.*

*För oss är det angeläget
att vara ett område som
kan erbjuda våra
invånare och besökare
"Det goda livet" även i
framtiden.*

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter			1 500	746	465	1211
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter			500	320	191	511
Antal individer som får rådgivning			200	111	105	216
Antal företag som får rådgivning			40	18	12	30
Antal nya företag			30			26

Näringsliv i Samverkan – 100 tkr av totalt 100 tkr

Projektet bedrevs med syfte att skapa ett gott klimat för kreativitet, entreprenörskap och företagande. Inom projektet arrangerades nätverksträffar mellan näringslivsenheterna och de företagsfrämjande aktörerna för kunskapsspridning och ökad samverkan. Genom träffarna sker även en kompetenshöjning då projektet tar in expertkompetens som ska leda till ett ökat entreprenörskap och intraprenörskap. Träffarna leder också till att nya projektidéer föds och realiseras.

Under 2018 har 6 träffar för Fyrbodals näringslivsutvecklare anordnats. På träffarna har budget för tillväxtmedel för 2019 diskuterats samt hur kommunerna vill att innehållet i nästa uppdragsavtal ska se ut efter att avtalet med Nyföretagarcentrum Väst upphör vid årsskiftet 2018/2019. Samtalen har också handlat om hur samverkan mellan skola/näringsliv ska kunna förbättras och utvecklas. Ett förslag till innehåll i en förstudie har arbetats fram och landat in i arbetet med Kompetensplattformensarbete. Träffarna har också handlat om hur vi tillsammans skapar ett bättre företagsklimat i Fyrbodal och hur projektet "Bättre företagsklimat i Fyrbodal" på bästa sätt kan bidra i det arbetet. En av träffarna har vigts åt de kulturella och kreativa näringarna. Träffarna har någon form av kompetenshöjande insats.

Genom projektet "Näringsliv i samverkan" och projektet "Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv i Fyrbodal" har ett nytt nätverk startats bestående av företagsfrämjande aktörer som jobbar för att stärka det befintliga näringslivet i Fyrbodal.

Ett arbete för att utveckla näringslivsfunktionens roll och uppdrag på förbundet har påbörjats. Under 2019 och 2020 ska en näringslivsstrategi arbetas fram.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2017	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter			25			25

Ung Företagsamhet – 700 tkr av totalt 2 750 tkr

Ung Företagsamhet jobbar i dag med fem olika läromedel/processutbildningar riktade mot både grundskolan och gymnasieskolan där fokus är att utveckla entreprenörskapet, lära sig mer om företagande och utveckla sin företagsamhet samt att träna olika förmågor såsom idégenerering, samarbetsförmåga, presentationsteknik, kunskap om samhället och dess olika funktioner för att nämna en del av innehållet.

Genom att ha en nära kontakt med olika funktioner inom respektive kommun i Fyrbodal skapas förutsättningar för entreprenörskapsutbildning på de olika nivåerna i skolan. Stort fokus läggs också på att utbilda nya lärare samt att vidareutbilda befintliga lärare, samt att anordna olika aktiviteter kopplade till målgruppen. De elever som jobbar tillsammans med Ung Företagsamhet på gymnasienivå träffar organisationen cirka 4 gånger per år för att coacha, informera samt vägleda dem under sina år som egna företagare. För de olika läromedlen på grundskolan som de använder är fokus främst riktat mot att utbilda lärarna och göra dem trygga i sitt arbete, men även klassbesök erbjuds i den mån som det är möjligt.

Under läsåret 2017/2018 har Ung Företagsamhet hjälpt 711 elever att driva UF-företag, ett lägre utfall än föregående år beroende på att skolor lagt om kurser för entreprenörskap och flyttat dem till senare klasser. 93 % av de elever som startat UF-företag i Fyrbodal gick i mål vilket toppar statistiken i Sverige. Alla 14 kommuner i Fyrbodal har elever som driver UF-företag. Lokala kick-offer har genomförts i flera orter i Fyrbodal. 500 gymnasieelever ställde ut på den regionala UF-mässan "Entreprenörskap på riktigt 2018". Parallellt med mässan arrangerades utställningen "Idéer" där 155 grundskoleelever deltog.

1 januari 2017 startade Ung Företagsamhet Fyrbodal och Ungt Entreprenörskap Østfold upp Interreg-projektet "Uppdraget". Projektet pågår under tiden 2017-01-01 – 2019-12-31 och ska arbeta för ökat entreprenörskap och ett engagerat näringsliv i utbildningen för nyanlända elever. Målet är att 460 elever och 50 lärare, kopplade till språkintrödn, ska ha genomgått UF:s program. Under året har en grupp lärare testat ut material och stödverktyg som ska underlätta för nyanlända elever. Flera konferenser har också genomförts för att utveckla arbetet.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter (Antal UF-företagare)	400	400	800	370	341	711
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter (Elever och lärare)	600	600	1 200	-	-	1 111
Antal företag som får rådgivning	133	134	267	-	-	220

Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag (1.1.2)

Almi IFS - 200 tkr av totalt 400 tkr

Almi IFS erbjuder rådgivningsinsatser till målgruppen som består av kvinnor och män med invandrarbakgrund. Klienterna kan få hjälp på 25 olika språk. De ämnar att göra detta genom att stimulera till ett ökat företagande och att öka kompetensen hos de enskilda invandrarföretagen avseende kunskap om den svenska marknaden, företagsekonomi och finansiering mm.

De företag som ägs och drivs av personer med utländsk bakgrund är viktiga för sysselsättningen av andra i utanförskapsområden. Dessa företag ökar också kontaktytorna med omvärlden vilket leder till ökad handel och svensk export.

Flyktingkrisen i Syrien innebar att många asylsökanden kom till Sverige och Fyrbodal där Almi IFS fokuserat på kunder som har uppehållstillstånd och höga ambitionsnivåer. Under 2018 har många sökt råd där Almi IFS arbetat tät ihop med andra aktörer för att bistå klienterna med specilakompetens kring företagande. Som exempel har kontinuerlig drop-in rådgivning erbjudits i Trollhättan, Uddevalla och Bengtsfors, genomfört 10 grupp kunskapsutbildningar, 20 inspirations- och informationsträffar, starta eget seminarier, besökt SFI-skolor m.m. Seminarierna har resulterat i att Almi IFS kommit i kontakt med över 300 personer på arbetsplatser eller utbildningar. Av dessa har 215 personer kommit vidare i processer och aktiviteter hos Almi IFS. Från Drop-in verksamheten har et 75 tal personer vägletts vidare.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter			450	-	-	515
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter			120	-	-	215
Antal individer som får rådgivning	40	60	100	35	180	215
Antal företag som får rådgivning	8	12	20	2	45	47
Antal företag som får finansiering	8	12	20	4	8	12
Antal nya företag	16	24	40	8	55	63

Coompanion Fyrbodal - 500 tkr av totalt 3 350 tkr.

Coompanion arbetar med lokal och regional utveckling främst i form av kooperativa lösningar. Främst med lösningar och problem i samhället som berör många invånare. Coompanion stimulerar bl.a. till att det blir fler kooperativ, fler fiberföreningar samt att de skapar arbete för de som står långt ifrån arbetsmarknaden (sociala företag) och utvecklar det ideella föreningslivet. De erbjuder kostnadsfri

information och rådgivning till de som vill starta företag tillsammans i form av ekonomiska föreningar eller kooperativ.

Under 2018 har Coompanion gett professionell rådgivning till de som startar kooperativ och andra liknande företag genom infomöten och nystartsrådgivningar. De har utbildat och visa på möjligheter med kooperativa verksamheter och företagsamverkan, utvecklat entreprenörskap och ökade kontakter mellan offentliga sektorn, näringslivet och den ideella sektorn samt utveckla entreprenörskap genom ökade kontakter mellan olika rådgivarorganisationer. De har vidare gett stöd till befintliga sociala företag och gett råd och information till presumtiva sociala företag samt informerat, stöttat och utvecklat företagande riktat till ungdomar/unga vuxna. Coompanion bedriver även ett projekt "Convoy", som pågår till våren 2020, med syftet att hjälpa de som vill starta företag och prova det genom ett egenanställningsföretag i första läget. Under året har de bl.a. arrangerat kooperativa veckan.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter	250	250	500	615	600	1 215
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter	40	40	80	157	64	221
Antal individer som får rådgivning	90	90	180	89	59	148
Antal företag som får rådgivning			80	-	-	25

Entreprenörsarenan – 400 tkr av totalt 2 080 tkr

Entreprenörsarenan verkar för att öka tillväxten i hela Fyrbodal, inom fokusområden medicinteknik, turism, maritimt, handel, kvinnligt företagande och unga entreprenörer. Entreprenörsarenan arbetar över hela Fyrbodal genom de noder de har utvecklat. Syftet med noderna är att fånga upp idéer och hitta entreprenörer som vill driva innovativa projekt och företag. I Entreprenörsparken sitter ett 10-tal företag som Entreprenörsarenans verksamhetsledare stöttar på olika sätt.

Entreprenörsarenan har under 2018 bl.a. fokuserat på projektet "Icare4 Fyrbodal", där de deltagande kommunerna gemensamt undersöker hur det på ett metodiskt sätt kan tillvarata de idéer och förbättringsförslag som anställda inom socialtjänsten kommer på. Varit en av arrangörerna av eventet Digital Store Days en återkommande inspirationsdag som riktar sig till butiksinnehavare som är intresserade av digitala lösningar. Arrangerat E-handelsdagen för sjätte året i rad med drygt 80 besökare. Entreprenörsarenan har under året genomfört förstudien "TjänsteDynamik" som finansierats av Tillväxtverket och Fyrbodals kommunalförbund. 50 tjänsteföretag har besökts och intervjuats för att få fram vilka hinder för tillväxt som företaget anser sig ha. Entreprenörsarenan jobbar för att hitta möjligheten för att fortsätta "TjänsteDynamik" som projekt.

Entreprenörsarenan har fortsatt att coacha de unga killar som har tagit fram ett specialverktyg inom båtbranschen. Patentet är klart och arbete med att kontakta företag som är intresserade av att köpa patentet har inletts. Entreprenörsarenans företagspark har under året varit fullbelagt.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt*
Antal individer som deltar i entreprenörsfrämjande aktiviteter	30	30	60	60	60	120
Antal individer som deltar i kompetenshöjande insatser				14	36	50
Antal individer som får rådgivning	25	25	50	26	27	53
Antal företag som får rådgivning	3	3	6	5	8	13
Antal företag som utvecklar produkter	1	1	2	1	1	2
Antal nya företag			17	-	-	7
Antal nya eller utvecklade produkter som har kommersialiserats				1		1

Innovatum Inkubator – löpande uppdragsavtal. 1 305 tkr av totalt 21 038 tkr

Företagsidéer (IBOs – Incubator Business Objects) som utvärderas inom ramen för inkubatorn skall ha hög tillväxtpotential, vara innovativa, skalbara och internationellt gångbara. Inkubatorföretagen erbjuds en provperiod om 6 månader i förinkubatorn och projektidéer kan genomlysas med en kortare förstudie där extern expertis tas in. IBOs tar del av intern språngbräda innan beslut tas om tillträde till inkubatorn.

I inkubatorn får företagen kontinuerlig affärsrådgivning i de pågående projekten genom punktinsatser. Aktiviteter och styrinstrument i pågående-fasen styrs av projektet själv och de resultat- och aktivitetsmål som satts upp inom ramen för projektet. Innovatums koordinatörer/affärscoacher arbetar aktivt för att korsbefrukta mellan olika projekt och företag.

2018 kännetecknades av hög aktivitet i Inkubatorn och för tredje året i rad med rekordsiffror i många parametrar som antalet affärsidéer, antagna affärscase, företag som får finansiering osv. Företagen finns framförallt inom digitala tjänster och produkter med koppling till olika branscher. Företagen sitter i allt större utsträckning utspridda i Fyrbodal.

Arbetet med **rymdinkubatorn** har pågått under 2018 i samverkan med Uppsala Innovation Center, Artic Business Incubator (Luleå), samt Vinnova och Rymdstyrelsen.

Arbetet med området Blå näringar har fortsatt och inkubatorn har tagit emot innovativa startups från Fyrbodal.

Pilotprojektet **INOM** (innovativ omvärldsbevakning) som drivs tillsammans med Trollhättans stad har fortsatt under 2018. Syftet är att stadens olika avdelningar/områden i mycket större utsträckning ska bli tidig testare av innovation. Fem startups ingår i piloten.

Pågående projekt och verksamheter som inkubatorn deltagit i eller samverkat med under året har bl.a. varit iCare4Fyrbodal, NIV (främja entreprenörskap och starta nya företag bland utlandsfödda), VINK (samverkan mellan åtta inkubatorer i Västra Götaland), Starcap (utveckla arbetssätt och stärka nätverk kopplat till investerare), E-chain (utbyte/möte med offentliga aktörerna med koppling till företag/entreprenörskap), SISP (branschorganisation), projektarena & Science Center på Innovatum, Sotenäs Symbioscenter, Högskolan Väst, ALMI, VGR, kommuner i Fyrbodal.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt*
Antal nya företag	2	4	6	7	13	20
Antal företag vars idéer som utvärderas	13	27	40	21	66	87
Antal företag verksamma i Inkubatorn	6	19	25	12	32	44
Antal företag som får finansiering (idéer).	3	5	8	5	15	20
Antal individer i entreprenörs-främjande aktiviteter	200	400	600	353	625	978

Nyföretagarcentrum Väst - 1 700 tkr av totalt 1 700 tkr.

Avtal Entreprenörskap och Nyskapande avseende leverans av Nyföretagarrådgivning, starta eget utbildningar och informationsträffar i Fyrbodal. Avtalet löper till och med 31 dec 2018.

Nyföretagarcentrum Väst har varit upphandlade för ett bedriva informationsträffar, nyföretagarrådgivningar och starta eget utbildningar för invånarna i Fyrbodal. Ett tydligt resultat av deras stöd och hjälp visar sig i deras rapportering av antal nystartade företag. Under 2018 var de involverade i 208 företagsstarter.

Under 2018 har Nyföretagarcentrum haft 341 personer i kunskapskvällar (fristående delar ur starta eget utbildningen). De har haft rådgivning med 484 personer.

Nyföretagarcentrum har hela tiden arbetat med att utveckla sin verksamhet och har ständigt fokus på att nå de personer som funderar på att starta eget. Under 2018 har de också erbjudit affärsutvecklingsinsatser till befintliga företag upp till 3 års ålder. 14 företag har nyttjat den hjälpen. De har anlitat fler lokala konsulter och då inte minst en konsult med utländsk bakgrund som når ut till målgruppen entreprenörer med utländsk bakgrund på ett mycket bra sätt.

Nyföretagarcentrum har ett nära samarbete med Almi Väst och erbjuder mentorsutbildningen på uppdrag av dem. De samarbetar också tydligt med Drivhuset och samarrangerar 2 stycken starta eget utbildningar för studenter tillsammans med dem. De är med hjälper UF-elever under sitt UF-år.

Under 2018 har kunskapskvällarna som de startade med förra året blivit mer kända och är välbesökta och mycket uppskattade enligt de utvärderingar som Nyföretagarcentrum gör efter varje avslutad aktivitet.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter	160	160	320	257	220	477
Antal individer som får rådgivning	260	260	520	233	250	484
Antal företag som får rådgivning	10	10	20	8	6	14
Antal ny a företag	130	130	260	97	111	208

Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag (1.1.3)

Connect Väst – 600 tkr av totalt 1 945 tkr

Connect Väst är en ideell förening vars syfte är att bidra till arbetstillfällen, entreprenörskap och tillväxt. De riktar sina insatser till "start-ups" samt små och medelstora företag (SMF) med tillväxtambitioner och tillväxtpotential. Genom nätverk sammanför de företag med de företagsutvecklande resurser de behöver för en snabbare och mer uthållig tillväxt. Connect Väst har verkat i Västra Götaland sedan år 2000 och används av många kommuner och kommunalförbund som ett verktyg för näringslivsstimulering.

Med processerna Språngbrädan® (SB) för mindre företag samt FöretagsAcceleratorn® (FA) för upp till medelstora företag, hjälper de företagsledaren att på ett strukturerat och tidseffektivt sätt få fram en tillväxtplan och få ett stödjande externt nätverk. Under 2018 har Connect Väst arbetat fram ett nytt analysverktyg som företagen får ta del av för att se hur de ska kunna växa. Connect Väst erbjuder även tillväxtverktygen Språngbrädan och FöretagsAcceleratorn.

Connect Väst agerar även länk mellan SMF och Högskolan Väst genom att skapa gemensamma föreläsningar, mötesplatser, examensarbeten mm.) Detta för att företagen ska få hjälp till förnyelse och innovation genom ökad och ny kunskap.

Målet med verksamheten är att bidra till ökad framgång i entreprenörskap och därmed nya arbetstillfällen i Fyrbodalen.

Under 2018 har 60 personer deltagit i kompetenshöjande aktiviteter. 10 företag har genomgått kompetenshöjande insatser. 165 personer har deltagit i entreprenörsfrämjande åtgärder.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter			285	71	94	165
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter	54	126	180	20	40	60
Antal företag som får rådgivning	4	16	20	1	9	10

Ägarskifte Micro – 50 tkr av totalt 50 tkr

Ägarskifte Micro samverkar i hög grad med andra aktörer och projekt och ska främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag i Fyrbodalen, Vara, Essunga och Grästorp genom att hjälpa till med ägarskiften så att både köpare och säljare gör en god affär.

Genom projektet får kommunerna i Fyrbodalen hjälp med att hitta köpare till de företag inom kommunen som är föremål för generationsskifte så att arbetstillfällen kan räddas.

Under 2018 har 9 ägarskiften, 26 st matchningsmöten, 63 rådgivningar genomförts och 130 personer har tagit del av Ägarskifte Micros erbjudande under olika informationsinsatser.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer som deltar i entreprenörsfrämjande aktiviteter			120	-	-	130
Antal företag som får rådgivning.			24	-	-	26
Antal genomförda ägarskiften			6	-	-	9
Antal individer som får rådgivning			30	24	29	53

Företagsakuten Fyrbodal – 50 tkr av totalt 50 tkr

Företagsakuten Fyrbodal har i uppdrag att hjälpa företag som befinner sig i ekonomisk knipa. Det kan vara allt ifrån obetalda skulder, problem med lönsamheten eller att det är omöjligt att betala ut lönerna till de anställda i bolaget.

Företagsakuten hjälper företag som är etablerade i Fyrbodal. De får tillgång till kostnadsfri rådgivning upp till fem timmar med syfte att förhindra konkurser och rädda arbetstillfällena. Under 2017-2018 har två konsulter utfört uppdraget. Totalt har 26 företag fått konsultation. 70 procent av företagen har gått att rädda från konkurs. Övriga företag har fått ekonomisk rådgivning för att göra ett så bra avslut som möjligt.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal företag som får rådgivning	8	12	20	11	15	26

Industriellt Utvecklingscentrum Väst (IUC Väst) – 1 000 tkr av totalt 7 804 tkr

IUC Väst är ett företagsnätverk som jobbar för den tillverkande industrin i Fyrbodal. Syftet är att hjälpa företag att utvecklas genom att identifiera, analysera och förmedla rätt instanser till företagets utvecklingsbehov. IUC Väst jobbar med att stärka utveckling av produkter, produktion och marknader hos tillverkande företag i Fyrbodal bl.a. genom att utföra behovsanalyser, ge förslag på vägar att komma vidare, skapa projekt, underlätta erfarenhetsutbyte och kompetensförsörjning.

IUC Väst har under 2018 haft 85 medlemsföretag samt kartlagt och besökt de företag som finns inom området i Fyrbodal. Under året har IUC Väst bl.a. arrangerat 7 utbildningar samt IUC Väst dagen, 21 fokusgrupper har träffats, 400 företagsbesök samt produktionsanalyser i 14 företag.

Under året har IUC Väst i samverkan med Göteborgs Tekniska College, övriga IUC bolag i Västra Götaland och IUC Halland startat upp projektet "Digiresan" som pågår fram till januari 2021. Syftet är att stödja små och medelstora företag inom industrin och den industrinära servicesektorn i Västra Götalandsregionen och Halland med företags- och kompetensutveckling inom digitalisering.

Pågående projekt och verksamheter som IUC Väst deltagit i eller samverkat med under året har bl.a. varit Kompetensnavet (kompetensförsörjning) som avslutades under året, Indigo (förbättrad sökoptimering webb), PA-Produktionsanalysprojektet, regelbundna avstämningar med Innovatum AB, Almi och Teknikcollege Fyrbodal.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter	40	160	200	109	285	394
Antal företag som får rådgivning			20	-	-	5
Antal företag som får finansiering			15	-	-	2
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar			50	-	-	104

Utveckla test- och demonstrationsarenor där nya idéer omsätts till praktik (1.2.3)

Innovatum Projektarenan – löpande uppdragsavtal 1 595 tkr av totalt 25 714 tkr.

På Innovatums projektarena genereras samverkansprojekt med företag, samhälle och utbildningsväsende utifrån utvecklingsplattformen inom fokusområdena; hållbara transporter, hållbar produktion, förnybar energi, maritima samt kreativa näringar. Innovatums roll i en "Triple Helix"-modell är att sammanföra akademi, näringsliv och offentliga aktörer. Detta leder till värdefulla synergier, innovativa forskningsmiljöer och snabba beslutsprocesser.

Ett fyrtiotal projekt bedrivs kontinuerligt som tillsammans omsluter cirka 155 miljoner kronor, där andelen medel i internationella projekt har ökat kontinuerligt. Utvecklingsprojekten syftar direkt till att stärka konkurrenskraften för näringslivet och resultaten är viktiga för utvecklingen i vår region. Till Innovatum vänder sig företag för att accelerera det egna utvecklingsarbetet tillsammans med andra organisationer, entreprenörer, och akademi.

Projektarenans grunduppdrag är att identifiera utmaningar och behov, initiera projektsamarbete samt att rigga samverkans- och utvecklingsprojekt som syftar till att stärka och generera hållbar utveckling för näringslivet i regionen. Innovatums kundvärde ligger i kombinationen av opartiskhet, kunskap om möjliga vägar till projektfinansiering och ett brett och väletablerat nätverk av relevanta kontakter.

Under 2018 har Innovatum bedrivit en förstudie finansierad av Tillväxtverket för att titta på förutsättningar och behov hos tillverkningsindustrin inom träbranschen för att identifiera hinder för tillväxt samt för att förstå hur svensk träindustri kan möta den efterfrågan som finns på byggelement i trä. Förstudien mynnade ut i ett projekt "Trämanufaktur – tillverka i trä. Syftet med projektet är att öka konkurrenskraften hos trätillverkande företag genom samverkan, automation och digitalisering. Testbäddsmiljön som ska byggas upp i projektet kommer att vara på Produktionstekniskt Centrum där Högskolan Väst har ansvaret för miljöerna kring automation och digitalisering. Medverkande i projektet är Fyrbodals kommunalförbund, Högskolan Väst, Högskolan för design och konsthantverk/Göteborgs universitet, Stiftelsen Stenebyskolan och Johannesburg Science Park samt ett större antal företag.

En strategisk inriktning och satsning inom de maritima och marina näringarna gjordes under 2018 i form av en VinnVäxt-ansökan under namnet SMART-Ocean. Ambitionen var att utveckla en nationell och internationell utvecklingsnod för forskning och innovation för hållbar blå tillväxt. Ansatsen var att knyta ihop forskning, innovation, entreprenörskap och samhällsplanering. Den operativa gruppen som höll ihop ansökan var RISE, Lysekils kommun och Innovatum. Ansökan fick avslag hos Vinnova men arbetet för att stäkra de blå näringarna fortsätter genom satsningar på Kristinebergs forskningscenter och Sotenäs Symbioscenter.

För att stärka arbetet kring energifrågor beslutade Västra Götalandsregionen att knyta ihop regionens energikontor Hållbar Utveckling Väst (HUV) med de regionala kunskapsplattformarna för sol, vind och biogas. Från 2018/2019 blev Innovatum ny huvudman för HUV vilket innebär att energifrågorna kopplas starkt till innovationssystemet. Målsättningen är att snabba på omställningen i regionen inom ramen för Klimat 2030.

Innovatum är sedan tre år tillbaka huvudman för Wargön Innovation (WI). Syftet med WI är att stötta entreprenörer och företag och offentliga aktörer i att utveckla, kommersialisera och möjliggöra produktion av framtidens hållbara material. I augusti 2018 invigdes den nya test- och demonstrationsanläggningen. Inom ramen för WI pågår ett tiotal projekt bland annat inom sjukvård och jordbruk för att få fram nya biobaserade produkter som kan ersätta de fossilbaserade engångsartiklar som används idag. Projektet WargoTex utvecklar storskaliga system för återbruk av textilier.

Under 2018 har den strategiska satsningen för att stärka den internationella närvaron fortsatt. Genom olika EU-projekt öppnas nya marknader upp, främjar entreprenörskap och stimulerar kompetens och kunskapsöverföring mellan företag och andra aktörer som i sin tur stärker konkurrenskraften och skapar tillväxt. Ett exempel är *"Northern Connections"* ett Nordsjö-projekt, med 21 partners med en projektomslutning på 45 MSEK, med syfte att bygga gränsöverskridande kluster för hållbar energi samt stöd till innovationer för att stärka företagens förmåga att delta på en internationell marknad och skapa nya värdekedjor. *"SmartUpp Accelerator"* är ett annat exempel inom Interreg Baltic Sea Region med 10 partners med en projektomslutning på 22 MSEK, med syftet identifiera och exploatera affärsmöjligheter inom miljöteknik. Vid halvårsskiftet 2018 avslutades Biogas2020. Projektet har varit en stor framgång med resultat som överstigit alla förväntningar och indikatorer. Det har gett avtryck på lång sikt.

Resultatindikatorer:

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar			150	-	-	270
Antal kronor i FoU-resurser			110 MSEK	-	-	129 MSEK
Antal kronor i FoI-resurser			20 MSEK	-	-	49 MSEK
Antal idéer som utvärderats under året			40	-	-	40

Uppfinnareföreningen Heureka – 203 400 kr av totalt 209 900 kr – 2017 års budget

Projektperiod: 2017-11-01--2018-11-01

Uppfinningar är ett speciellt område bl.a. för den en sekretess som fordras. Uppfinnareföreningen Heureka har erfarenhet och rutiner samt kunniga och engagerade medlemmar för att arbeta med idéer där just sekretess erfordras.

Syftet med projektet är att stimulera entreprenörskap med målet att skapa innovationer, så att förutsättningar för bildandet av nya företag ökar samt att befintliga företag i regionen gynnas av de utvecklade idéer som kommer fram.

Detta ska bl.a. ske genom att fler medlemmar engageras i föreningen, idéer bearbetas, samarbetsprojekt mellan förening, dess medlemmar och lokala företag skapas, fler uppfinningar kommer ut på marknaden samt att föreningens verksamhet uppmärksammas både nationellt och internationellt.

En ledande kunskapsregion	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer som deltar i entreprenörsfrämjande aktiviteter			10	2	11	13
Antal individer som får rådgivning			15	12	10	22
Antal företag som utvecklar produkter			10	2	10	12
Antal nya eller utvecklade produkter som har kommersialiserats			14	4	8	12

EN LEDANDE KUNSKAPSREGION - PÅGÅENDE PROJEKT

Skapa starka förutsättningar för att förverkliga idéer och starta företag (1.1.2)

Green Innovation - unga på landsbygden – 450 tkr av totalt 2 268 593 kr.

Projektperiod: 2018-08-01 – 2019-08-01- Tillväxtmedel 2018

Drivhuset vid Höskolan Väst vill bidra till att utveckla landsbygdskommunerna genom att ta vara på unga människor på landsbygden som bär på en idé eller unga entreprenörer som har tagit över verksamheten från sina föräldrar.

Projektet "Green Innovation – unga på landsbygden" har som syfte är att skapa nya hållbara och livskraftiga företag, fler arbetstillfällen och en mer blomstrande landsbygd samt att lyfta de gröna näringarna och utveckla kommunerna i området så att fler kan tänka sig att starta företag. Syftet är

också att skapa en naturlig brygga mellan de gröna näringarna och Högskolan Väst, vilket kan medföra att mer kompetens kan komma de gröna näringarna till nytta.

Detta ska bl.a. ske genom nätverk mellan olika målgrupper, kunskapsutbyte mellan studenter på Högskolan Väst och unga personer på landsbygden, studiebesök hos befintliga företagare på landsbygden, mötesplats via sociala media, digitalt affärsutvecklingsprogram, arrangera en landsbygdsgala samt att skapa uppdrag från näringslivet genom Drivhuset8.

Drivhuset kommer att fortsätta att bidra till att utveckla landsbygdskommunerna efter projektets slut, då det inte idag finns någon självklar aktör för unga människor på landsbygden som bär på en idé eller unga entreprenörer som har tagit över verksamheten från sina föräldrar. Detta genom individuell vägledning samt affärsutvecklingsutbildningar.

Främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag (1.1.3)

Bra företagsklimat i Fyrbodals kommun – 300 tkr av totalt 2 843 tkr

Projektperiod: 2016-09-01 – 2019-12-31

Projektet ska åstadkomma ett bättre företagsklimat i Fyrbodals kommun för att underlätta för företagsamhet så att fler små och medelstora företag kan växa och utvecklas. Det ska ske genom att erbjuda kompetensutveckling till personal som handlägger företagets ärenden i kommunen, genom att hjälpa kommunerna att jobba förvaltningsövergripande och åstadkomma en ökad förståelse för varandras processer. Projektet ska också arbeta fram hållbara lösningar i form av verktyg och metoder samt modeller som blir bestående efter projektets avslut. Genom projektet får kommunerna möjlighet att gå utbildningen Förenkla Helt Enkelt eller motsvarande, delta i inspirationsdagar och seminarier samt tillgång till experter som hjälper dem att omsätta lokala handlingsplaner inom näringslivsområdet.

I 2018 års ranking klättrade kommunerna sammanlagt 79 poäng. 6 kommuner klättrade minst 13 steg vilket tyder på medvetna satsningar. 11 av 14 kommuner deltar i Sveriges kommuner och landstings insiktsundersökning vilket är en förbättring från 8 kommuner år 2017.

Test av digitaliserat innovationsledningssystem i Fyrbodals 14 kommuner – 150 000 kr av totalt 302 130 kr. – 2017 års budget

Projektperiod: 2017 -2019

Swedish Innovators beviljades medel för att genomföra en pilotstudie gentemot ca 100 företag i 3-4 kommuner i Fyrbodals kommun. Uddevalla, Lysekil och Orust var intresserade. Dock har förstudien gått i stå då projektledaren lämnade föreningen. Det pågår en dialog med Swedish Innovators för att se om innovationsledningssystemet kan implementeras via projektet iCare4BoDal.

EN REGION FÖR ALLA – SLUTREDOVISADE PROJEKT

Effektiv kompetensförsörjning och livslångt lärande i företag och organisationer (2.2.3)

KOBRA "Kompetensbaserad Regional Analys" – 259 500 tkr av totalt 750 tkr (Totalt 39 milj. varav 11,6 milj. kr för Fyrbodalregionen). Projektperiod: 2017-01-09 – 2018-08-31

Interregprojektet KOBRA med 25 aktörer i Sverige, Norge och Danmark syftar till att utveckla kompetensmäklarfunktionen och ett effektivare arbetssätt kring behovsbaserade utbildningar. Gemensamma behovsinventeringar i näringslivet ska leda till kostnadseffektiva utbildningar för företag. Arbetssättet ska också vara kopplat till analys och omvärldsbevakning. Fyrbodals kommunalförbund ingår som projektpart med Region Mittjylland som leadpartner och Westum som svensk koordinerande part.

I projektet har det arbetats inom tre områden: **Kompetensmäklarfunktioner** som identifierar och förmedlar kunskap om kompetens- och utbildningsbehov inom besöksnäring och teknik genom att vara en länk mellan företag/arbetsliv och utbildning, **Analys** där underlaget från behovsinventeringen sammanställs och tolkas bl.a. mot andra satsningar på lokal, regional och transnationell nivå samt **Behovsbaserad utbildning** där utbildningar har levereras digitalt och tillgängliggjorts till medverkande partners.

Fyrbodal kommunalförbunds roll i projektet har varit att sprida information om projektet och dess resultat, fortsätta arbetet med en delregional sammanhållande roll gällande utbildningsplanering utifrån arbetsmarknadens behov, möjliggöra för kommuner/intressenter som inte är projektpartners att få information och delta i utbildningar/informationsinsatser, delge erfarenheter från genomförda och pågående projekt i Fyrbodal samt att möjliggöra för en mer övergripande analys och utbildningsplanering i hela Fyrbodalregionen.

Fyrbodals kommunalförbund har varit aktivitetsansvarig för analysgruppens arbete. Förutom det ovan beskrivna kan det noteras att Kommunalförbundet inom ramen för projektet medverkat till kompetensinsatser inom besöksnäringen i Tanums kommun "Värdskap".

Resultat och indikatorer följs upp av Region Mittjylland och för svensk del av Westum inom ramen för projektets uppföljning och utvärdering till Interreg ÖKS och i Sverige redovisar Westum även till Västra Götalandsregionen.

Utveckla samordning inom utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov (2.2.4)

Kompetensplattform Fyrbodal - 2 130tkr av 2 000 tkr.

Delprojektperiod: 2015 -2018.

Syftet med Kompetensplattformarbetet i Fyrbodal är att höja den generellt låga utbildningsnivån i Fyrbodalregionen och att förse arbetslivet med rätt kompetens. Detta ska bl.a. ske genom att bedriva arbetet i ett delregionalt kompetensråd (DKP), att intensifiera arbetet gällande utbildningsplanering utifrån arbetsmarknadens behov, att stimulera bildande av lokala kompetensplattformar (LKP), att ta del av och sprida det regiongemensamma arbetet, att ha en bild av kompetensbehov och utbildningsutbud och hålla kommunerna uppdaterade på vad som händer nationellt och regionalt, att bevaka projektutlysningar, öka möjligheterna för kommunövergripande projektsatsningar samt att möjliggöra för en mer övergripande analys och utbildningsplanering i hela Fyrbodalregionen.

Kompetensplattformarbetet på regional nivå kräver ett strukturerat arbete på delregional nivå. I Fyrbodal har ett brett sammansatt delregionalt kompetensråd (DKP) etablerats, med uppdraget att bidra till kompetensförsörjning på arbetsmarknaden, där utbud och efterfrågan matchas nu och i framtiden. Under åren 2015–2018 har DKP träffats vid 14 tillfällen där olika aktiviteter genomförts samt att rådets sammansättning setts över och ett handlingsprogram gemensamt tagits fram med syfte, mål och mötesinnehåll. I rådet har en utsedd kommunchef haft ordföranderollen och i övrigt varit sammansatt och representerats av följande under åren 2015-2018 ; Fyrbodals kommunalförbund, Högskolan Väst, Arbetsförmedlingen, Svenskt Näringsliv, Västsvenska Handelskammaren, Företagarna Väst, IUC Väst, LO/If metall, TCO/Unionen, Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege, Folkhögskolorna, Västra Götalandsregionen (VGR) samt utsedda representanter från Fyrbodals nätverk; vuxenutbildningsansvariga (VUX), yrkeshögskoleansvariga (YH), kommunchefer och näringslivschefer. Arbetet i DKP har utvecklats från att varit ett mer samtals- och erfarenhetsutbyte till att bli en plattform för strategiska diskussioner.

Kommunalförbundet har tillsammans med Arbetsförmedlingen varit behjälpliga med att starta ett branschråd för buss. Det har även inkommit en förfrågan om bildandet av ett branschråd för hotell och restaurang, från både privat- och offentlig verksamhet. I Fyrbodalregionen finns ett ökat behov av bildande av branschråd vilket kan ske genom gemensamma insatser och samverkan mellan Arbetsförmedling, utbildningsanordnare och branschföreträdare men detta kräver en fortsättning av arbetet och ökade resurser.

Under året har de kommuner som önskat getts stöd i sitt arbete med lokala kompetensråd eller liknande. Samtliga kommuner har utsett lokala kontaktpersoner (LKP) vilka har träffats vid 5 tillfällen under året för informations- och erfarenhetsutbyte samt att planera och ge input i arbetet framåt på både delregionalt och lokalt plan.

Projektet har också varit sammankallande för flera nätverk som ex. Vuxenutbildning, Yrkeshögskoleutbildning, Studie- och yrkesvägledare, Personalchefer, Kommunalt aktivitetsansvariga

(KAA) och projektsamverkan inom kompetensförsörjningsområdet. Även representerat Fyrbodals i styr-, lednings- och referensgrupper som ex. strategisk statistikgrupp VGR, REKAS, SYVonline, Validering Väst, SSC-projektet, KOBRA-projektet, Collegesamverkan VG, Ens skola för alla, Vägledning för livet, Vårdsamverkan Barn & unga, Drivhuset, Kompetensnavet, UHR samt deltagit i flera andra nätverk och arbetsgrupper inom området.

Ett viktigt arbete i projektet har varit omvärldsbevakning. Under åren 2015–2018 har projekt- och processledarna vid 89 tillfällen deltagit på informationsmöten, workshops och konferenser där information sedan spridits vidare till berörda i kommuner och andra organisationer. Projekt- och processledarna har vid 34 tillfällen arrangerat informationsmöten, hållit föredrag eller varit ute hos kommuner/verksamheter och informerat om projektet, statistik och vad som händer i omvärlden. Aktuell information och intressanta rapporter har även lagts upp och hållits uppdaterade på Fyrbodals hemsida. Plattformen har även informerat kommunerna om vilka möjligheter som finns för extern finansiering inom området och hjälpt till med att söka medel utifrån kommunernas önskemål.

Bred informationsspridning är viktig och där har årligt återkommande arrangemang genomförts via projektet. Under 2015–2018 – 2018 har 4 kompetensförsörjningsdagar, 4 SYV-dag och 4 regionala dialogdagar med skolverket arrangerats med totalt 1 139 deltagare.

Intresset för kompetensförsörjningsdagen har ökat för varje år från 80 deltagare 2015 till över 200 deltagare 2018. Deltagarna har främst kommit från kommunala sektorn men också från arbetsförmedling, företag, andra regioner och intresseorganisationer.

Projektet har till dags dato genomfört 11 förstudier och medverkat till att 8 projekt kommit till stånd som tillsammans har genererat över **62 Mkr** för Fyrbodalsregionen.

Resultatindikatorer: Förväntade resultat är för åren 2016-2018

En region för alla	Förväntat resultat 2016-2019			Utfall		
Indikatorer 2016 -2017	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i kompetensutvecklingsinsatser	250	150	400	775	363	1 138
Antal företag/organisationer som arbetar med strategisk kompetensförsörjning.	40	30	100	-	-	141
Ny metod, verktyg, arbetssätt			3			3
Privata och offentliga organisationer som samverkar	200	200	400	441	307	748
Antal nya nätverk			4			9

EN REGION FÖR ALLA - PÅGÅENDE PROJEKT

Skapa en sammanhållen arena för ungas möjligheter till praktik, ferieplatser och arbetsliv (2.1.1)

Praktiksamordning Fyrbodal - 500 tkr av totalt 1 992 043 kr.

Projektperiod: 2016-10-01--2019-09-30.

Implementerings- och utvecklingsprojektet för praktiksamordning har som syfte att bidra till arbetet med att etablera ett gemensamt praktiksamordningsverktyg, att ta fram gemensam information och utveckla metoder i Fyrbodal. Vidare ska projektet arbeta för att lyfta vikten av vad en strukturerad samverkan kring skola-arbetslivsfrågorna är, och varför det är av yttersta vikt att arbeta strukturerat kring dem, och hur man kan göra det

Under tiden 2016-10-01 – 2018-12-31 har projektet förankrats hos Fyrbodals 14 kommuner, Kunskapsförbundet Väst, NU-sjukvården och Högskolan Väst. I övrigt har politiska beredningen utbildning, skolchefer, studie- och yrkerväglare samt projektsamverkan Fyrbodal löpande informerats om statusen i projektet.

Under tiden 2018 har utbildning i verktyget, praktiksamordning.se, skett kontinuerligt med berörda i kommunerna. Piloter som är igång eller har startas upp under året är;

- Grundskolor i Bengtsfors, Munkedal, Orust, Uddevalla och Åmåls kommuner.
- Gymnasieskolor/Vuxenutbildning/Yrkeshögskola hos Kunskapsförbundet Väst och Uddevalla kommun.
- Högskolan Väst och NU-sjukvården/Primärvården gällande sjuksköterskor samt
- Ferieplatser i Bengtsfors och Orust kommuner.

Ovan aktiviteter görs i syfte att testa för eventuell implementera verktyget praktikplatsen.se och ferieplatsen.se för hanteringen av praktiksamordning. Detta gynnar samtliga aspekter såsom jämställdhet, miljö samt integration ex genom att säkra att alla elever/studenter ges samma möjlighet att välja en praktikplats oavsett deras nuvarande koppling till arbetslivet. Intresset från kommunerna att delta i piloterna har varit stort och där samtliga deltagande är mycket positiva, ser tidsbesparingar och stora möjligheter med verktyget.

Målet att genomföra piloter inom minst tre olika skolformer har uppnåts med råge. Gällande indikatorer för åren 2016 – 2019 kvarstår endast individer som ska delta i praktik eller ferie platser.

Resultatindikatorer: Förväntade resultat är för åren 2016–2019

En region för alla	Förväntat resultat 2016-2019			Utfall		
Indikatorer 2016 -2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i kompetensutvecklingsinsatser	30	20	50	269	46	315
Antal individer som deltar i praktik eller ferieplatser	500	500	1 000	910	408	1 318

Ny metod, verktyg, arbetssätt			1			1
Privata och offentliga organisationer som samverkar			16			20

Kraftsamling på ökad samverkan mellan eftergymnasial utbildning och arbetsliv (2.1.2).

Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv i Fyrbodal -100 tkr av totalt 4 291 tkr – 2017 års budget.

Projektperiod: 2017-01-01 – 2019-04-30

Projektets syfte är att skapa tillväxt bland små och medelstora företag i Fyrbodal och att främja entreprenörskap så att fler nya företag skapas och utvecklas. Detta ska ske genom att ta tillvara på de idéer som "finns i byrålådorna" hos de befintliga små och medelstora företagen. Genom att tillsätta entreprenörsgupper som utvecklar idéerna till innovationer för en marknad. Utvecklingsarbetet i entreprenörsgupperna ska göras med hjälp av aktörerna i det befintliga innovationssystemet.

Empiriska studier visar att mångfald har en generellt positiv inverkan på förnyelseprocessen, det vill säga innovationsförmågan både i företag och andra organisationer. Flera studier argumenterar också att mångfald har en positiv inverkan på nystart av företag eftersom individer av varierande bakgrund kan skapa nya kombinationer av befintlig kunskap och teknik som sedan manifesteras i nya affärsmöjligheter och nya företag. De nyanlända i Fyrbodals område har därför varit en viktig målgrupp, jämte kvinnor och unga personer.

Inom projektet ska ett matchningsverktyg tas fram för att matcha idéer med entreprenörer med resurser att delta i utvecklingsprocessen och aktörer i innovationssystemet.

När projektet skrevs fram fanns ett stort fokus på att skapa nya företag, nya jobb och att skapa en väg in på arbetsmarknaden för nyanlända. När projektet startade hade fokus förändrats och utmaningen handlade istället snarare om att utveckla nya smarta produkter, tjänster och arbetssätt som helt eller delvis kan ersätta mänskliga resurser.

Projektets mål är att arbeta med minst 30 idéer. Under projektiden har 37 idéer hanterats i projektet. Gemensamt för dessa är att de idag inte passar in på det utbud av stöd och hjälp som erbjuds i innovationssystemet. Idéerna ligger tidigt i sin utvecklingsprocess och saknar ofta någon av de kriterier systemet satt upp. Det kan handla om att idén saknar skalbarhet, innovationshöjd, en tillräckligt driven och/eller resursstark ledare eller team. Det kan också handla om att idén är i "fel" bransch eller platsbunden långt ifrån Trestad.

Projektet har besökt två andra regioner (Skåne och Jönköping) för att lära och inspireras av deras sätt att arbeta. I båda regionerna har man utvecklat innovationssystemet för att kunna hantera både bredd

och spets, "låga trösklar" in i systemet och lokalt förankrat affärsutvecklingsstöd också i kommuner utanför de stora centralorterna. Arbetssättet öppnar upp för bredden av idéer i ett tidigt stadium och systemet fokuserar på att erbjuda rätt stöd i varje fas och självklart fånga upp de idéer som har förutsättningar att bli nästa generations stora innovationer.

Att utveckla innovationssystemet i Fyrbodal på motsvarande sätt är ett långsiktigt arbete som handlar om konsolidering, tydlig styrning och kvalitativ uppföljning. På kort sikt har projektet bidragit till detta genom underlag för upphandling av affärscoachning och företagsrådgivning, och i budgetarbetet för tillväxtmedel.

Konkret har projektet också tagit fram en digital plattform för idéutveckling och matchning. Den drivs vidare efter projektet genom iCare4Fyrbodal. Förhoppningen är att den ska utvecklas och bli en nationell öppen innovationsplattform. Ett informationsmaterial som beskriver skillnader och likheter i företagande i Syrien och i Sverige har tagits fram som ett hjälpmedel för alla som kommer i kontakt med entreprenörer och innovatörer från i första hand Syrien. I projektet har man även testat "nya" arbetssätt för att nå målgrupperna, som till exempel "AfterWork för företagsamma kvinnor på Orust". Eventet får en upprepning under 2019 i kommunens regi på begäran från kvinnorna som uppskattade formen för att få möjlighet att prata om och testa sin idé i avslappnad och trygg miljö.

Av de 37 idéer har några kommit vidare mot ett förverkligande genom projektets coachning och handledning, andra har hittat stöd för sin utveckling utanför innovationssystemet och ytterligare några har avstått från att kommersialisera sin idé.

En region för alla	Förväntat resultat 2016-2019			Utfall		
Indikatorer 2016 -2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal individer i kompetensutvecklingsinsatser	100	140	240	160	140	300
Antal företag som får rådgivning	5	10	15	6	7	13
Antal företag som utvecklar produkter	5	10	15	3	5	8
Antal nya företag	5	10	15	0	0	0
Antal ökade arbetstillfällen	5	10	15	0	0	0
Privata och offentliga organisationer som samverkar			45			45
Antal forskare som deltar i utbyte	2	3	5	0	0	0
Antal nya idéer			30	21	16	37
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt			3			3

Utveckla samordning inom utbildningssystemet för att möta framtidens kompetensbehov (2.2.4)

Kommunakademin Väst – 750 tkr av totalt 1 500tkr.

(Finansieras med ej upparbetade medel från gamla programperioden)

Kommunakademin Väst (KAV) är en samverkansplattform som har bildats mellan kommunerna i Fyrbodalen, och Högskolan Väst. Under 2018 har KAV genomfört en behovsanalys för att identifiera prioriterade insatser framöver. Två områden har utkristalliserat sig inom digitaliseringsspåret; skola och vård och omsorg.

Analysen visar att de prioriterade områdena "Studentnärvaro/studerandevillkor" och "Kommunernas attraktivitet som arbetsgivare" är två sidor av samma mynt. Det handlar om kompetensförsörjning där behov hos såväl kommun som näringsliv måste beaktas. Resultatet från vårens arbete visar att formen för att kunna tillgodogöra sig olika former av utbildning är avgörande.

Området digitalisering är fortsatt prioriterat. I samverkan med Hälsoakademin har ett arbete startats upp i syfte att tillsammans göra en strategisk satsning som inkluderar både kommunal hälso- och sjukvård och landstingsvård.

Arbetet med att synliggöra Kommunakademin Väst har intensifierats under året. Ett möte med Västra Götalandsregionens regiondirektör och regionutvecklingsdirektör har ägt rum. Även ett möte med Västsvenska Handelskammaren har skett för att nämna några.

Inom ramen för plattformen har beslut fattats att uppdragsutbildning ska arrangeras. Ett exempel är en ledarskapsutbildning för kommunernas blivande chefer.

Nedan följer några exempel på utbildningsinsatser som kommit till tack vare Kommunakademiens verksamhet:

- Akademisk inspirationskurs
- Arbetsintegrerad lärarutbildning
- Kompetenser inom lantmäteriteknik
- Kompetenser inom socialrätt, handläggning och dokumentation barn och unga
- Verksamhetsnära sjuksköterskeutbildning
- Biblioteksnätverk för undervisande bibliotekarier
- Nätbaserad maskiningenjör

EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR – SLUTREDOVISADE PROJEKT och PÅGÅENDE

Göra VG till modell för hållbar landsbygdsutveckling, samspel stad/land
(3.1.3)

Utveckla miljölösningar med ambition att påverka via affärsdriven
miljöutveckling (3.1.4)

Affärsdriven miljöutveckling – 1 750 tkr av totalt tkr.

Affärsdriven miljöutveckling ska medverka till att både miljönytta och näringslivsutveckling åstadkoms genom att bl.a. sammanföra offentlig sektor – våra kommuner, kommunala bolag m.fl. - med företag och akademi. Viktigt är också att medverka till att Fyrbodalsområdets satsningar på området blir kända. Direktionen har valt tre fokus som utgår från Fyrbodals styrkor och förutsättningar: "Maritim utveckling"; "Skoglig bioekonomi"; "Fossilfria transporter". Genom att sätta kommunalförbundets tid och tillväxtmedel (miljömiljonen) in i projekt som återfinns inom de tre fokusområdena växlas miljömiljonens pengar upp med andra finansiärers medel.

Skoglig bioekonomi: Under 2017 gjordes i en brett sammansatt referensgrupp en utredning om den skogliga bioekonomins betydelse idag och framtida potential i Fyrbodals och Västra Götaland. I utredning från 2018 om Fyrbodals resursbaser pekas också "skogsbranschen" ut som ett viktigt område för Fyrbodals. Arbetet har under 2018 fortsatt för att etablera den skogliga bioekonomin som ett prioriterat utvecklingsområde i såväl Fyrbodals som hela Västra Götaland. Den största händelsen är att Europeiska Regionala Utvecklingsfonden och Västra Götalandsregionen under året beviljade Innovatum 19 MSEK i **projekt "Tillverka i trä"**. Här kommer den spetskompetens som finns i Fyrbodals kring produktionsteknik och design (Steneby) tillgängliggöras för träförädlade företag liksom för design- och konsthantverksföretag med trä som råvara. Högskolan Väst, Innovatum, Stenebyskolan och tiotalet etablerade träföretag arbetade under 2018 i en **förstudie** tillsammans med kommunalförbundet och identifierat ett stort behov hos träbyggnadsföretag i hela landet för utvecklingsinsatser inom robotisering, automation, 3D-teknik och digitalisering och har nu alltså tillsammans etablerat utvecklingsprojektet "Tillverka i trä". Fyrbodals sätter in **380 tkr som växlas upp till ca 19 MSEK**. Projektet pågår t o m 2021.

Fyrbodals kommunalförbund och Position Väst har tillsammans med Svinesundskommittén och Östfold etablerat **projekt Grön Tillväxt Trä** där Fyrbodals avsatt totalt **134 tkr som växlas upp till 12,06 MSEK**. Arbetet fokuserar på att öka kompetensen kring träbyggnation hos befintliga företag i Fyrbodals och Östfold samt hos byggherrar inklusive Fyrbodals kommuner och kommunala bostads- och fastighetsbolag samt att attrahera nya företagsetableringar. Det gränsregionala samarbetet är centralt och erfarenheterna kring ffa massivträbyggnation är stort på norska sidan. I några av kommunerna har byggnader med trä som bärande konstruktioner uppförts och lokala företag har tack vare detta kunnat utvecklas. Projektet pågår även under 2019.

Fossilfria transporter: Det hittills största Innovatumprojektet **Biogas 2020** där 30 parter från tre länder deltagit har slutförts. I Fyrbodal har tack vare samarbete mellan företag och fyra kommuner fyra nya tankstationer för biogas byggts. Dessutom har initiativ till att utöka produktionen av biogas i Fyrbodal tagits och kommer att fortsätta i annat projekt fr om 2019. Fyrbodals kommunalförbund har totalt avsatt **654 tkr som växlats upp till 4,23 MSEK**.

Projekt **Hela Gröna Vägen** har slutförts. Här har **Fyrbodals** 14 kommuner tillsammans med 25 norska kommuner och "Gröna Bilister" arbetat för att åstadkomma fossilfria transporter till år 2030. **Fyrbodal har avsatt 1,308 MSEK under tre år och växlar upp till 7,123 MSEK**. Fyrbodals 14 kommuner har under 2018 successivt arbetat med att byta ut de egna fordonsflottorna till fossilfria – såväl el som biogas och medverkat till att infrastruktur för el och biogas etableras. Antalet laddpunkter har ökat stort i Fyrbodal och nu finns laddpunkter i alla kommuner, likaså har snabbladdningsstationer byggts och i fyra av kommunerna har arbetet varit särskilt intensivt för att förbereda för utbyte till biogasfordon. Kommunernas engagemang har gjort det möjligt för ett företag att etablera sig med biogastankstationer i dessa fyra kommuner. I ytterligare en kommun planerar ett annat företag en etablering av en biogastankstation för tunga fordon. Som en vidareutveckling av Hela Gröna Vägen har projekt **Fossilfri Gränsregion 2030** etablerats för att fortsätta nå både klimat-och affärsnytta i gränsregionen. Fyrbodal sätter in **963 tkr som växlas upp till 10,663 MSEK**. Projektet pågår t om 2021. **Projekt Tur och Retur - hållbar mobilitet på landsbygder** har beviljats medel från Energimyndigheten, Fyrbodal sätter in **300 tkr som växlas upp till 3,1 MSEK**. På Orust och i Dalsland tar vi fram ny kunskap om resvanor men testar också nya lösningar för att öka möjligheterna till att komplettera bilresor med andra transportsätt. Projektet pågår även under 2019.

Maritim utveckling: Under året har kommunalförbundet stöttat det projektinitiativ från Lysekils kommun, Innovatum och Rise och som lämnades in till Vinnovas Vinnväxt-utlysning. Projektet var med långt in i urvalsprocessen men fick tyvärr. Arbetet har dock fortsatt och Fyrbodal deltar för att få till stånd etableringen av ett större projekt där bl a forskningsresultat ska ge företagseffekter i större utsträckning än i dag.

Resultatindikatorer:

En region där vi tar globalt ansvar	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal företag som genomfört miljöförbättrande insatser			25 (HGV)	-	-	18
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar			50 (HGV) 10(B2020)			47 (HGV)10 (B2020)
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt			2(HGV) 1(B2020)			2 (HGV) 1 (BB2020)
Antal affärsmodeller			3 (HGV)			3

Antal företag som utvecklar produkter			10 (B2020)			2 (B2020)
Antal nya produkter som har kommersialiserats			2 (B2020)			2 (B2020)
Antal test- och demonstrationsarenor			3 (B2020)			1 (B2020)

Miljöbron - 200 tkr av totalt 3 099 tkr

Miljöbron är en ideell förening med syfte att fungera som en länk mellan näringslivet och studenterna på högskolor och universitet i vår region. Syftet är en ökad kompetens i företagen genom samverkan mellan akademi och näringsliv som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling i regionen. Miljöbrons verksamhetsidé är att förmedla hållbarhetsprojekt mellan företag och studenter.

Projektet skall leda till att företagen får tillgång till den senaste kunskapen inom miljöområdet och att få en möjlighet att lära känna potentiella nya medarbetare. Projektet skall också bidra till att skapa lönsamma miljömässiga affärer och hållbar tillväxt för företagen i Fyrbodal. Miljöbron erbjuder tre olika typer av projekt: *uppdrag* (korta projekt med två studenter omfattande cirka 30-40 timmar), *kursprojekt* (2-5 studenter arbetar i grupp under 1-8 veckor inom ramen för studenternas kurs val) samt *examensarbeten* (på kandidat- eller master nivå under 10 eller 20 veckor).

2018 har varit ett utmanande år att nå tidigare upparbetade företagskontakter varför fokus lagts på att nå ut i kommunerna och nå fler företag. Under året har ett flertal examensarbeten startats upp och ett utökat samarbete har inletts med Högskolan Väst. Miljöbron har även varit delaktig i det nya innovationsnätverket i Fyrbodal. De samverkansprojekt som genomförts under året har haft uppdragsgivare i kommunerna; Bengtsfors, Sotenäs, Trollhättan, Uddevalla och Åmål.

Resultatindikatorer:

En region där vi tar globalt ansvar	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal företag som genomfört miljöförbättrande insatser			20			10
Privata och offentliga organisationer som samverkar			20			16
Antal individer i praktik, examensarbete och mentorplatser			50	23	33	56

EN REGION DÄR VI TAR GLOBALT ANSVAR – PÅGÅENDE PROJEKT

Göra VG till modell för hållbar landsbygdsutveckling, samspel stad/land (3.1.3)

Strukturbild Fyrbodal – 300 tkr av totalt 600 tkr

Projektet Strukturbild Fyrbodal har startats upp under 2016 och intensifierades under 2017 då en kartläggning av Fyrbodal genomfördes. Under 2018 har ett nytt nätverk bildats bestående av kommunernas samhällsplanerare, Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen. Syftet med nätverket är att tillsammans med övriga nätverk skapa en gemensam strukturbild för Fyrbodal och på sikt för hela Västra Götaland för att stärka de lokala och regionala förutsättningarna för långsiktig hållbar tillväxt.

Strukturbilden ska vara ett samordnat planeringsunderlag för politiska beslut, stärka Fyrbodals förutsättningar i Västra Götaland och Sverige, tydliggöra utvecklingsförutsättningar och skapa en samlad målbild, utgöra en arena för samarbeten över kommungränserna samt identifiera strategier och nycklar som driver positiv utveckling.

Projektet är ett samarbete med Västra Götalandsregionen där processen i sig är målet. VG2020 utgör grund för strukturbildsarbetet där strukturbild Fyrbodal kommer att ingå i Västra Götalands målbild.

Resultatindikatorer:

En region där vi tar globalt ansvar	Förväntat resultat 2016-2018			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Privata och offentliga organisationer som samverkar			17			17

EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR – SLUTREDOVISADE PROJEKT

Främja en aktiv och nyskapande kulturregion för alla i Västra Götaland (4.1.1)

Vi byter skulpturer med varandra 2018 - 50 tkr av totalt 100 tkr (2017 års budget)

Projektperiod: 2018

En av målbilderna i kulturplanen är att Borås internationella skulpturbiennial ska regionaliseras. Projektet innebär att Borås skulpturbiennial 2018 vidgas och får tre satelliter – Uddevalla, Alingsås och Ulricehamns kommuner. Där målsättningen är att utbyta sex skulpturer mellan kommunerna under

en tidsbegränsad tid. Detta för att fler människor kan ta del av skulpturer och konst i det offentliga rummet.

HOPP – Kan vi göra rätt? Kan vi göra fel på ett bättre sätt? Musiken, körsången och kulturen som bryggor till bärkraft - 266 tkr av totalt 658 tkr

Projektperiod: 2016-01-15 – 2018-12-31

Projektets syfte har varit att genom konsertföreställningen "HOPP" stärka kopplingen mellan kultur och miljö- och hållbarhetsarbete. Lokala körer har varit delaktiga i nya musikaliska och sceniska sammanhang och deltagarna har fått ökad kunskap kring miljö- och hållbarhetsfrågor. Genom projektet fick många människor samlas kring en lärande, känslomässig och visuell upplevelse som kan fungera som startpunkt och inspiration för möten, samtal och kunskapsprocesser kring kulturens roll och koppling till hållbarhet.

Projektets övergripande mål har varit att skapa konstnärliga uttryck och mänskliga möten och bidra till att utveckla och förbättra det regionala och lokala kulturarbetet. Avsikten har varit att väcka motivationen hos målgruppen till "att göra rätt" och "att göra fel på ett bättre sätt" i en konstnärlig och hållbar kontext. Långsiktigt vill projektet bidra till att lägga grunden för satsningar på nya arbetsmetoder för hållbarhetsfrågor där gränsöverskridande samarbeten kan få en viktig roll.

Resultatindikatorer:

En region som syns och engagerar	Förväntat resultat 2016-2018			Utfall		
Indikatorer 2016-2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal evenemang			8			8
Antal besökare, publik och deltagare till evenemang (deltagare + publik)	960	960	1920	1085	722	1807
Antal barn och unga som besöker, deltar eller är publik i ett evenemang (deltagare + publik)	360	360	720	352	318	670
Antal deltagande individer som deltar i en kulturaktivitet (barn + vuxna)	160	160	320	233	154	387
Insatser som medfört ett ökat antal gästnätter			10			11
Metod, verktyg eller arbetssätt			2			2
Privata och offentliga organisationer som samverkar (organisationer vid minimässa)			30			80

Landet mitt emellan E6:an och 45:an - 185 tkr av totalt 531 tkr

Projektperiod: 2018-01-01 – 2018-12-31

Kommunerna Färgelanda, Dals-Ed och Munkedal har deltagit i det gemensamma konstprojektet Landet Mitt Emellan, år 2. Syftet är att få fler besökare till det geografiska området mellan väg 172 och

E6 med spektakulära och överraskande händelser längs vägen samt att erbjuda upplevelser med konst, natur, historia och möten mellan människor. Projektet har haft som mål att öka besöksnäringen, involvera lokala konstnärer, färdigställa årets Land Art-platser, engagera skolelever och uppdatera hemsidan. Under årets genomförande visades 17 konstverk längs den 15 mil långa vägsträckan.

En aspekt, som troligen påverkat kvaliteten i och intresset för projektet inom konstbranschen, är att medverkande konstnärer har fått ersättning enligt KRO:s rekommendationer. Detta har gjort att ansökningarna vid Open Call kom från hela världen (64 st) och att konstnärer från olika delar av Europa, Ryssland och Sydamerika har kunnat delta.

Landet Mitt Emellan har marknadsförts genom en folder med kartor samt presentationsskyltar och QR-koder vid konstverken. Foldern har funnits tillgänglig på turistbyråer och andra publika platser i kommunerna. Projektet har en hemsida och är aktiv på Facebook. Lokalpressen har synliggjort konsten genom flera artiklar och politiker i de medverkande kommunerna har fått presentationer av projektet. Det genomfördes tre vernissager inledningsvis och en fullsatt bussresa genom kommunerna med fokus på konst och kulturarv.

Resultatindikatorer:

En region som syns och engagerar	Förväntat resultat 2018			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal evenemang			7			5
Antal besökare, publik och deltagare till evenemang (vernissage + konstresa)			200	-	-	180
Antal kulturutövare			8	5	4	9
Privata och offentliga organisationer som samverkar (kommuner + föreningar)			7			7

Utveckla Västra Götaland som en plats där unga möts, främja ungdomskulturen (4.1.2)

Kulturkollo 2018 inkl. utredning av verksamheten - 636 tkr av totalt 867 tkr

Syftet med kulturkollo är att främja ung kultur på lokal och delregional nivå genom att uppmuntra och framhålla ungdomars uttryckssätt, skaparglädje, egna initiativ och drömmar. Över 100 barn har deltagit i årets dans-, hantverk-, cirkus-, och bild/formkollo.

Två cirkus-, ett hantverk-, ett bild/form- och två danskollon har arrangerats i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolas ungdomsavdelning Vi Unga. På kollona arbetar också ungdomspraktikanter. På grund av att ansvarig tjänsteperson vid kommunalförbundet gick i pension

och tjänsten var vakant under ett antal månader under planeringsfasen, blev det något färre antal kollar än tidigare planerat.

Under hösten 2018 genomfördes en utredning för att se över verksamheten. Resultatet visade att kulturkollo är en mycket kostsam verksamhet som når få ungdomar i delregionen. Majoriteten av representanterna i nätverket för kulturansvariga röstade därför att verksamheten inte ska fortsätta i kommunalförbundets regi framöver.

Resultatindikatorer:

En region som syns och engagerar	Förväntat resultat			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal evenemang (kulturkollar)			9			6
Antal barn och unga som besöker, deltar eller är publik			163	-	-	100
Antal kulturutövare			18	-	-	18

Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen (4.2.2)

Affärsutveckling Dalslands kanalområde - 90 tkr av totalt 270 tkr

Projektperiod: 2013-04-01 – 2018-12-31

Projektets syfte och mål har varit att öka besöksnäringens förmåga att göra affärer och öka lönsamheten. Att lyfta fram karaktäristiska, intresseväckande och utvecklingsbara miljöer, som är viktiga ur ett kulturarvsperspektiv och ett utvecklings- och tillväxtperspektiv. Höja Dalslands kanalområdes attraktionskraft, tillgänglighet och säkra den långsiktiga utvecklingen i Dalsland-Nordmarken. Detta har gjorts genom delområden; affärs- och produktutveckling, kanal/slussmiljöer, kanotmaraton, kanotdestinationen Dalsland-Nordmarken och digital kommunikation.

Information om projektets aktiviteter har spridits via Dalslands kanals app (som tagits fram med hjälp av projektet), hemsidor, trycksaker och inbjudningar till arrangemang. Projektet har presenterats vid flera tillfällen på olika platser, på seminarier och temadagar.

Projektet har lagt en stabil grund för fortsatt utveckling i området, bland annat genom stärkt samarbete med Turistrådet Västsverige och mellan olika intressenter i Dalsland och sydvästra Värmland. I förlängningen kan detta möjliggöra för gemensamma satsningar på dalsländska besöksnäringens företag och andra utvecklingsområden.

Uddensculptur 2018 - 140 tkr av totalt 880 tkr

Projektperiod: 2018-05-01 – 2018-12-31

Projektets syfte är att med platsspecifik konst attrahera en bred målgrupp av besökare samt förstärka förutsättningarna för genomförandet av ett internationellt stensculpturcentrum i området.

Utställningarna på Udden är ett led i att på sikt förverkliga mötesplatsen Stenens Hus. Under årets

genomförande av Uddenskulptur har utvalda konstnärer under två veckors tid arbetat fram sina verk på plats, så kallat Site Specific Art.

Utställningen är inkluderande och tillgänglig för alla besökare, de kan delta och beröras eller röra vid konstverken oavsett förutsättningar. Visionen med Uddenskulptur är att skapa ett konstant intresse i samklang med naturen, oavsett besökarnas attityd till området. Uddenskulptur är en kulturturismdestination som marknadsförs i samarbete med Sotenäs Turism, via utställningskatalog, hemsida och sociala medier. Publiken har kommit från hela landet och internationellt.

Resultatindikatorer:

En region som syns och engagerar	Förväntat resultat 2018			Utfall		
Indikatorer 2018	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal evenemang (vernissage)			1			1
Antal besökare, publik och deltagare till evenemang	12 000	11 000	23 000	20 000	12 000	32 000
Antal kulturutövare (utställande konstnärer)	6	6	12	6	6	12
Antal privata och eller offentliga företag och organisationer som samverkar			10			17

Muralmåleri lyfter kvinnorna på Orust - 50 tkr av totalt 450 tkr.

Projektperiod: 2017-06-01-2018-06-01

Föreningen Ålgård en kulturförening på Östra Orust vill göra ett konstprojekt med bred folklig förankring, där kvinnliga muralmålare tar sig an kvinnors historia, gestaltar och lyfter denna med hjälp av muralmåleri på ladugårdsväggar. Muralmålningen är ett bra uttryck för att förena det breda folkliga intresset för berättelser från hembygden med den samtida konsten. Streetart-kulturen är en ung konstform där muralmåleriet blir ett bra sätt att även locka en ung publik.

Projektet kommer att genomföra workshops i muralmåleri och porträtteckning, genomföra guidade visningar, porträttutställning med kvinnobilder samt arrangera konstquiz på Ålgård. Detta ska utveckla östra Orust till en mer kreativ kulturell mötesplats med utgångspunkt i Föreningen Ålgårds olika verksamheter. Målet är 2 000 besökare i olika åldrar som själva besöker muralmålningarna.

Geoparken- Platåbergens landskap - 90 tkr av totalt 270 tkr

Projektperiod: 2017-01-01 – 2020-06-01

Projektets syfte är att Platåbergens landskapet i Västra Götaland ska byggas upp till en fungerande Svensk Geo park enligt SGU:s definition samt bli en av UNESCO:s globala Geoparker. Den tänkta geoparken sträcker sig över nio kommuner; Trollhättan, Vänersborg, Grästorp, Lidköping, Götene, Skara, Mariestad, Skövde och Falköping. Grästorps kommun är projektägare. Målet är att stärka områdets attraktivitet och bidra till innovativ utveckling av platåbergens unika geologiska

förutsättningar. Ökad kunskap om, och tillvarata det ökande intresset för den unika platåbergsgéologin i synnerhet och geologi i stort i allmänhet är också en målsättning.

Gränsen som attraktion – Gränslösa möjligheter för företag inom turism – 300 tkr av totalt 7 111 824 kr. (finansieras med ej upparbetade medel från gamla programperioden)

Projektperiod: 2017-02-01 – 2020-01-31

Projektet Gränsen som attraktion är ett svensk-norskt Interregprojekt med syftet att bidra till en ökning av antalet företagssamarbeten över gränsens och bidra till att näringslivet i större utsträckning nyttjar gränsens potential och attraktivitet. Projektet ska utöka näringslivssamarbetet över gränsen inom besöksnäringen för att stärka förutsättningarna för innovation och resiliens i branschen.

Syftet är också att skapa hållbar tillväxt genom att utveckla och möjliggöra guidade turer i naturskyddat område samt att synliggöra och marknadsföra gränsregionen utifrån ett besöksnäringssperspektiv.

Riva gränshinder och öka samverkan med Norge, etablera region Oslo/Göteborg/Öresund (4.2.3)

Scandinavian Science Cluster (SSC) – 600 tkr av totalt 1 200 tkr (Totalt för Fyrbodalsregionen 21 100 tkr). Projektperiod: 2015-09-01 – 2018-08-31

För att möta dagens och framtidens arbetsmarknadsbehov i Fyrbodalsregionen och Østfold måste antalet personer som utbildar sig, inom naturvetenskap och teknik ökas. SSC-projektet, med Science centren Innovatum och Inspiria som projektägare, ska ta fram nya kompetens- och kommunikationsmetoder och modeller som ska arbeta för projektets 5 övergripande huvudmål: Öka intresse för arbetsmöjligheter över landsgränsen, Öka kunskap om näringslivet i bägge länder, Ökad insikt i framtidsmöjligheter och utmaningar, Ökat intresse och kunskap inom teknik och naturvetenskap bland befolkningen samt Ökat söktryck till tekniska utbildningar och lärarutbildningar inom teknik och naturvetenskap.

Projektet är indelat i tre huvudområden:

1. **Gemensam bild:** Utföra nödvändiga statistiska analyser och faktainsamlingar, arrangera workshops och seminarier samt ge input till arbetet med eventuellt bildande av en interregional kompetensplattform.
2. **Nya verktyg och metoder:** Innehåller Science centren som arenor för nya upplevelser, nya

Fyrbodal - en resurs för hela regionen

Fyrbodal ligger strategiskt i kraftfältet mellan Göteborgs-området och Oslo/Østfold.

Fyrbodal- och Göteborgsområdet har redan inom många områden en gemensam arbetsmarknad.

Vi har ett stort utbyte av tjänster, varor, arbetskraft och utbildningar med Norge.

En stor potential finns i att fortsätta utveckla denna samverkan, framför allt med Østfold.

Fortfarande finns ett antal gränshinder för både enskilda individer och för företag. Dessa behöver rivas för att vi ska få full kraft i vårt arbete.

utbildningskoncept på högskolorna, aktiviteter för att höja statusen och intresset för utbildningar inom området samt samverkan mellan näringsliv, skola och science center för att öka barn och ungdomars intresse och nyfikenhet för teknik, matematik och naturkunskap.

3. Nätverk: Projektet kommer skapa nya gränsöverskridande nätverk.

Fyrbodals kommunalförbund är huvudansvarig för området Gemensam bild där insamlande och sammanställning av statistik varit ett huvudområde och där två rapporter tagits fram "Potentialen ligger i skillnaden" – Gränsdynamiken mellan Fyrbodal och Østfold samt "Intresse för högskoleprogram" – Söktryck från boende i Fyrbodal och Østfold. Rapporterna har spridits brett och finns tillgängliga på projektets och kommunalförbundets webb sidor. Under 2017 har även ett "Framtidsscenario" arrangerats med fokusfrågan "Må vi dreje fra yrker til evner?", en film producerats för att beskriva regionen "Fyrbofold" år 2050 samt en workshop arrangerats med temat "Gemensam bild - Framtiden i Fyrbofold". Fyrbodals kommunalförbund är även ordförande i projektets lednings- och i styrgrupp.

Övrigt i projektet så är det god fart och det har hänt mycket under året några axplock på vad som gjorts; "Science on tour" som gjort besök ute i skolorna, nya spännande utställningar både mobila och fasta stationer utifrån temana Hållbarhet, Life Science och Rymd, testat nya spännande elevprogram inom matte, fysik och kemi, en ny internationell masterskurs för ingenjörer i bärkraftig energi, fler studiebesök till företag och science center i lärarutbildningens kurser, lärarfortbildning inom tre teman, matematik, programmering och hållbar utveckling, två fältforskningsuppdrag i Hessdalen (Norge), science kamp Kosterhavets nationalpark och företagsbesök genom VR glasögon.

Kommunalförbundet är projektpart i det svensk/norska projektet SSC. Resultat och indikatorer följs upp av projektägarna Innovatum Science Center och Inspiria Science Center inom ramen för projektets uppföljning och utvärdering till Interreg Sverige-Norge och i Sverige även till Västra Götalandsregionen.

Driva offensiva insatser för att etablera nya arbetsplatser i Västra Götaland (4.2.4)

Position Väst – 3 100 tkr av totalt 3 390 tkr

Genom Position Väst har kommunerna en gemensam plattform som arbetar proaktivt med etableringsarbetet och marknadsföringen av tillväxtområdet mellan Göteborg och Oslo. Projektet innebär också en kvalitetssäkring genom samarbetet med bland andra Business Sweden gällande internationella etableringar. Ett viktigt syftet med projektet är också att dela med sig av lärdomarna och sprida konceptet till de övriga delregionerna så att Västra Götalandsregionen ställer sig stark i konkurrensen när företag i omvärlden vill etablera sig på ett nytt geografiskt område. Position Väst underlättar etableringar genom snabb, skräddarsydd, kostnadsfri och konfidentiell service. Nära samarbete med näringslivsenheterna i 17 kommuner, utbildningsaktörer och befintligt näringsliv ger värdefulla fakta, kontakter och förslag till finansieringslösningar för ett optimerat etableringsläge.

Marknadsföringsinsatser har skett genom deltagande på utvalda mässor totalt 27 mässor/event, varav 18 med egen monter/roll-up. Ungefär en fjärdedel av etableringsförfrågningarna har inkommit i samband med mässdeltagande. Även genom annonsering och internationell marknadsföring i samverkan med BuS och Node pole har gett ett flertal etableringsförfrågningar.

Antalet inkomna etableringsärenden har ökat och bedömningen är att insatserna inom marknadsföring, strategiska samarbeten, kontinuerlig utvärdering av insatser och rutiner gett effekt. Två svenska mindre industriföretag, ett svenskt lager, nordnorsk logistikföretag och ett litet svenskt e-handelslager har etablerats sig i vårt område. Även en etablering av ett indiskt bolag som gjort en övertagsinvestering i ett befintligt bolag.

Resultatindikatorer

En region som syns och engagerar	Förväntat resultat 2018			Utfall		
	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt
Indikatorer 2018						
Antal företag som får rådgivning (Etableringsförfrågningar)	5	10	15	10	50	60
Antal nya företag	1	2	3	0	7	7
Ökade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	5	10	15	5	15	20

EN REGION SOM SYNS OCH ENGAGERAR – PÅGÅENDE PROJEKT

Satsa på internationell mötesindustri, evenemang och på att stärka besöksnäringen (4.2.2)

Slojdtrukk – 100 tkr av totalt 567 tkr

Ett pilotprojekt som syftar till att utveckla koncept kring flexibla mobila verkstäder, för att kunna söka upp målgrupperna där de finns. Slojdtrukk tillgängliggör hantverksmässigt och konstnärsmässigt skapande även för den som sällan eller aldrig kommer i kontakt med dessa. I stora delar av Fyrbodal är tillgängligheten till kulturaktiviteter och konstutställningar låg. Genom Slojdtrukk finns möjlighet att förflytta aktivisterna till deltagare ex. till föreningar, skolor och på så sätt nå ut till nya målgrupper för ökat intresse för hantverk, slöjd och eget skapande.

Utveckling av seminarier – 250 tkr av totalt 250 tkr

Projektperiod: 2018-01-01 – 2019-12-31

Syftet är att bidra till att göra Fyrbodal till en mer attraktiv region, där långsiktig hållbarhet, liv, skönhet och trivsel präglar livsmiljön. Ett årligt stort seminarium med välrenommerade föreläsare både från arkitektur- och konstnärskåren. Detta blir ett sätt att skapa gemensamma referenser i kommunerna och öka kompetensen om hur man kan arbeta med offentlig miljö.

ÖVRIGA PROJEKT

Delregional genomförandeplan och VG2020 Fyrbodal – 112 100 kr av totalt 112 100 kr

Syftet är att utveckla gemensamma strategier för att genomföra prioriteringar i delregionala planen och BHU:s fem prioriterade fomsatsområden; omställning från fossil till förnybar energi, bättre matchning mellan utbildning och arbetsmarknadens behov, fullföljda studier från grund- och gymnasieutbildning, ungdomars och nyanländas insteg på arbetsmarknaden samt satsning på styrkeområden med internationell lyskraft.

Syftet är även att påbörja arbetet med framtagande av strategi för den kommande programperioden.

Bohusbiennalen 2018 – 25 000 kr av totalt 375 000 kr

Den 18 oktober genomfördes den tredje Bohusbiennalen i Uddevalla. Den arrangerades av Thordénstiftelsen och Uddevalla näringsliv i samarbete med Fyrbodals kommunalförbund och Uddevalla kommun. Temat för biennalen var infrastruktur och kommunikationer. Huvudfrågan var Bohusbanan och dess möjligheter att bidra till utveckling i regionen.

Bohusbiennalen ägde rum i Agnesbergshallen i Uddevalla. 300 gäster deltog. Under dagen hölls samtal, diskussioner och debatter om bohusbanans framtid och utveckling. Bland annat diskuterades genomförande, finansiering och huruvida bohusbanan skulle kunna bidra till tillväxt i regionen.

Dalsland kommer på besök – 150 000 kr av totalt 655 000 kr

Den 20-21 januari arrangerade föreningen eDIT – ett Dalsland i Tillväxt en hemvändardag på junibacken i Stockholm. En delegation på ca 50 personer bestående av politiker och tjänstepersoner åkte upp för att attrahera hem potentiella Dalslänningar. 550 besökare gästade rekryteringsmässan och frukosten som anordnades.

INDIKATORER 2018

En ledande kunskapsregion			
Indikatorer 2018	Förväntat resultat	Utfall	Antal aktörer
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter	4 440	5 293	8
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter	2 260	2 879	8
Antal individer som får rådgivning	1 095	1 191	7
Antal företag som får rådgivning	509	462	11
Antal företag som utvecklar produkter	27	22	3
Antal företag vars idéer utvärderats	120	164	3
Antal företag som får finansiering	43	34	3
Antal nya företag	371	331	7
Ökade arbetstillfällen (årsarbetskrafter)	30	20	2
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar	245	1 167	4
Antal kronor i FoU-resurser	110 Mkr	129 Mkr	1
Antal kronor i Internationella FoU-resurser	20 Mkr	49 Mkr	1

En region för alla			
Indikatorer 2018	Förväntat resultat	Utfall	Antal aktörer
Antal individer som deltar i kompetenshöjande aktiviteter	900	1 988	3
Antal ungdomar som deltar i praktik eller ferieplatser.	50	56	1
Antalet företag/organisationer som arbetar med strategisk kompetensförsörjning	100	141	1
Metod, verktyg eller arbetssätt som avses utvecklas	6	6	2
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar	420	764	2
Antal nya nätverk	4	9	1

En region där vi tar globalt ansvar			
Indikatorer 2018	Förväntat resultat	Utfall	Antal aktörer
Antal företag som genomfört miljöförbättrande insatser	45	28	2
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar	60	57	2
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt	3	3	2
Antal affärsmodeller	3	3	1
Antal företag som utvecklar produkter	10	2	1
Antal nya produkter som har kommersialiserats	2	2	1
Antal test- och demonstrationsarenor	3	1	1

En region som syns och engagerar			
Indikatorer 2018	Förväntat resultat	Utfall	Antal aktörer
Antal evenemang	25	20	4
Antal besökare, publik och deltagare till evenemang	26 003	34 757	5
Antal kulturutövare	30	30	2
Antal privata och/eller offentliga företag och organisationer som samverkar	47	104	3

SLUTSATS

Under 2018 har 38 projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av tillväxtmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen. Tillväxtmedlen för 2018 har tilldelats till 20 av Fyrbodals 20 prioriterade områden och till 5 av 5 BHU:S särskilt prioriterade områden. Projekten har bedrivits till ett budgeterat belopp av 21 250 tkr. 750 000 kr har tagits av icke upparbetade medel från tidigare år. Medlen har växlats upp till en budgeterad omslutning på 113 301 031 kr vilket innebär en uppväxling av medlen med en faktor 6. Genom uppväxlingen och den löpande rapporteringen och uppföljningen av projekten visar kommunalförbundets kompetens i att hantera tillväxtmedlen för båda interna och externa projekt.

2018 har varit ett år som präglats av en fortsatt stark högkonjunktur. Företagens tillväxt har ökat även om tillgången till arbetskraft varit bristfällig. 7 av 10 företag uppger att arbetskraftsbristen hämmar tillväxten. Generellt sett är utbildningsnivån låg i Fyrbodals. Flera insatser har genomförts för att möta utmaningarna. Det delregionala kompetensrådet har utvecklat sin roll och sitt ansvar. Besättningen av

rådet är brett och där förs strategiska diskussioner mellan arbetsgivarparterna och utbildningsväsendet. Ett ytterligare branschråd inom hotell och restaurang har därigenom bildats.

I slutet av 2018 kom signaler från Arbetsförmedlingen om förändringar på grund av det politiska skiftet i Sverige. Kommunerna i Fyrbodal oroas av neddragningarna och frågan om vad det innebär för kommunerna hänger i luften. Intresset för kompetensförsörjningsfrågorna är stora vilket deltagandet på kommunalförbundets kompetensförsörjningsdag vittnar om. Över 200 personer deltog. eDIT, Ett Dalsland i tillväxt har intensifierats sin verksamhet under 2018 och över 500 personer besökte hemvårdardagen som arrangerades på junibacken i Stockholm den 20-21 januari 2019.

Bristen på tillgång till kompetens är också stor i kommunerna. Genom kompetensplattformsuppdraget har nya nätverk bildats. Personalchefsnätverket är ett av dem. Landsbygdsnätverket ett annat. Det finns stora utmaningar för landsbygds kommunerna då exempelvis uppstartandet av utbildningar förhindras på grund av att antalet sökande till utbildningarna är för få. Diskussioner som mynnar ut i gemensamma ansökningar om att få finansiella resurser för att öppna upp lärcentra över kommungränserna sker kontinuerligt.

Det råder stora utmaningar med matchning mellan utbud och efterfrågan. Den arbetskraft som finns att tillgå; unga, funktionsnedsatta och nyanlända kommer inte in på arbetsmarknaden i den grad de skulle behöva för att möta efterfrågan. En orsak är att kunskaperna och kompetenserna som nyanlända besitter inte valideras tillräckligt snabbt. Samtidigt hoppar allt fler ungdomar av sina studier, blir hemmasittare och den psykiska ohälsan sprider ut sig.

Statistiken visar att många nyanlända väljer att starta företag istället för att försöka bli anställda. För målgruppen är det svårt med många nya regler och lagar att ta hänsyn till. Genom tillväxtmedlen har riktat stöd mot målgruppen kunnat erbjudas genom projektet Almi IFS. Ett material om skillnaden mellan att starta företag i Sverige och i Syrien har arbetats fram och delgetts kommunerna.

Det finns en del utmaningar med det offentligt finansierade stödsystemet varför arbetet med att fortsätta utveckla innovations- och det företagsfrämjande systemet har fortsatt. Dels genom projektet Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv i Fyrbodal men också genom projektet Bättre företagsklimat i Fyrbodal och projektet Näringsliv i samverkan.

Systemet i Fyrbodal består av ett 30-tal olika aktörer som erbjuder olika former av stöd till entreprenörskap, nyföretagande och affärsutveckling till nytt och befintligt näringsliv. Rapporterna som aktörerna skriver visar att de gemensamt överträffar de mål som satts upp för 2018. Under året har det nya nätverket som bildades under 2017 träffats flera gånger för att diskutera hur samverkan och samagerande kan ske aktörerna emellan. Nätverket består av aktörer som har i uppdrag att stötta det befintliga näringslivet. Industriellt Utvecklingscentrum Väst (IUC) är sammankallande till mötena. Ambitionen med nätverket är att på ett bättre sätt kunna erbjuda näringslivet rätt hjälp genom att öka kunskapen om det stöd respektive aktör erbjuder.

Parallellt med den utveckling som sker inom systemet utvecklar Skatteverket och Bolagsverket sin gemensamma plattform verksamt.se. Allt fler som söker hjälp för att starta företag går via deras tjänster. I Fyrbodal har Nyföretagarcentrum levererat rådgivningar till de som behöver hjälp under många år. På nationellt plan har Almi förändrat sitt uppdrag och har uppdraget att erbjuda hjälp till nystart. Även Drivhuset, Coompanion och Entreprenörsarenan i Uddevalla med sin inkubatorverksamhet och Innovatum Startup erbjuder hjälp att starta företag. Näringslivsutvecklarna och kommundirektörerna samt politikerna har gett uttryck för att tydligare satsningar ska göras för att stärka det befintliga näringslivet istället för att fortsatt satsa så mycket på stöd till nyföretagande. 4 av 5 jobb skapas i de små företagen. Dock signalerar representanter för de små och medelstora företagen att de inte får det stöd de behöver för att utveckla sina bolag av aktörerna. De företag som är mest nöjda är de bolag som är verksamma inom den tillverkande industrin då det finns flera aktörer som erbjuder affärsutvecklingsinsatser mot den branschen. Det är dock andra tongångar när frågan ställs de företag inom de andra starka näringarna i Fyrbodal; besöksnäringen, handeln, de blå och gröna näringarna efterfrågar mer hjälp och tycker inte att stödet som erbjuds motsvarar behoven. För att möta efterfrågan har flera lokala initiativ poppat upp under året. Det Gröna klustret på Nuntorp och Mötesplats Steneby erbjuder stöd till de lokala företagen. Wargön Innovation har flera spännande utvecklingsprojekt på gång och Kristineberg har gått ifrån att vara ett renodlat forskningsinstitut till att andas utvecklingscentrum för företag inom de blå näringarna. Sotenäs Symbioscenter jobbar med utvecklingen av cirkulära processer för de maritima näringarna och bedriver projekt för att kunna erbjuda affärsutvecklingsinsatser mot företagen i Sotenäs. Motsvarande aktivitet sker på Dingle utvecklingscentrum där en affärscoach har anställts.

För att ytterligare kunna möta efterfrågan och då avtalet med Nyföretagarcentrum Väst skulle gå ut i årsskiftet 2018/2019 arbetades ett nytt upphandlingsunderlag fram som utöver nyföretagarstöd även innehöll stöd för affärsutveckling och stöd till innovations- och företagsledning för både nya och befintliga företag oavsett bransch. Även stöd till generationsskiften och stöd till företag i ekonomisk kris togs med i underlaget då det är en stor utmaning att hitta nya ägare som kan ta över de små men dock så viktiga företagen för att upprätta servicen på landsbygden. Det nya avtalet reglerar att leverantören ska jobba mer utlokaliserat och uppsökande och att den ska vara närvarande i hela Fyrbodal.

Endast två aktörer rapporterar in statistik på antal nya produkter som nått marknaden, så kallade innovationer. Det är Entreprenörsarenan och Uppfinnarföreningen Heureka. Uppfinnarföreningen har presenterat flera innovationer på tre olika mässor i Tyskland under projektets gång. De lockar allt fler medlemmar till sig över hela Fyrbodal. En öppen innovationsplattform har tagits fram genom projektet "Framtidsentreprenörer och stärkt näringsliv i Fyrbodal" på vilken flera idéer har landat in. Inom projektet iCare4Fyrbodal har en innovationssluss prövats för socialtjänsten. Innovatum och Entreprenörsarenan är delaktiga i projektet och diskussioner förs hur stödsystemet ska kunna bistå utvecklingen av innovationer som primärt är av samhällsnyttig karaktär. Flera idéer har kommit in från socialtjänsten i de deltagande kommunerna.

2018 kännetecknades av hög aktivitet i Innovatums Startup och för andra året i rad presenteras rekordsiffror i många flera parametrar såsom antalet affärsidéer, antagna affärsplaner och företag som får finansiering. Även Entreprenörsarenan visar på goda resultat och har full beläggning av företag i företagsparken. Totalt har drygt 300 företag startats med hjälp av aktörerna inom systemet. Drygt 5 000 personer har deltagit i entreprenörsfrämjande aktiviteter.

Affärsdriven miljöutveckling är verksam inom de tre fokusområden som direktionen har valt ut. Dessa fokusområden utgår från Fyrbodals styrkor och förutsättningar: "Marin energi och innovation"; "Skoglig bioekonomi"; "Fossilfria transporter". Flera framgångsrika förstudier och projekt har bedrivits under året vilka är viktiga för att klara omställningen till ett fossilfritt samhälle.

Under 2018 har verksamheten Position Väst skördat frukterna av de insatser som skett inom marknadsföring, strategiska samarbeten och utvecklade rutiner. Antalet inkomna etableringsärenden har ökat och tre etableringar har kommit till stånd. Genom etableringsförfrågningarna har det blivit allt tydligare att det rådande företagsklimatet har en viss inverkan på viljan att investera i området.

Uppföljningen av Sveriges kommuner och landstings, SKLs Insiktsundersökning och Svenskt Näringslivs attitydundersökning visar att Företagsklimatet i Fyrbodals blir allt bättre. Allt fler kommuner ansluter sig till undersökningen Insikt.

Arbetet med Strukturbild Fyrbodals har fortsatt under 2018. Ett nytt nätverk bestående av samhällsplanerare från kommunerna och representanter från Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen har bildats. Nätverket har haft i uppdrag att ta fram en projektplan för den fortsatta processen inom Strukturbild Fyrbodals.

Ett flertal projekt och förstudier har genomförts för att utveckla kulturen och stärka besöksnäringen. Projekten har nått ut till många deltagare och visat på en stor bredd och geografisk spridning. Kulturkollona som genomfördes under sommaren visar på mycket nöjda deltagare. Så även bland de som deltog i årets upplaga av OMSK-konferensen där temat var arkitektur.